

Univerzita Hradec Králové

Pedagogická fakulta

Katedra českého jazyka a literatury

**Proces vzniku a uvedení
autorské divadelní inscenace
v rámci amatérského divadla**

Bakalářská práce

Autor: Anna Buřičová

Studijní program: B7310 Filologie

Studijní obor: Jazyková a literární kultura

Vedoucí práce: Mgr. Jan Bílek, Ph.D.

Oponent práce: PaedDr. Ivo Harák, Ph.D.

Zadání bakalářské práce

Autor: Anna Buřičová
Studium: P19P0261
Studijní program: B7310 Filologie
Studijní obor: Jazyková a literární kultura

Název bakalářské práce: **Proces vzniku a uvedení autorské divadelní inscenace v rámci amatérského divadla**

Název bakalářské práce AJ: The process of creation and presentation of an author theatre within the scope of an amateur theatre setting

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Bakalářská práce se zabývá tvůrčím procesem psaní dramatického textu a následným nastudováním v rámci amatérského divadla. Zaměřuje se na unikátnost a tradici amatérského divadla na území České republiky, jeho strukturu a získávání zkušeností v této oblasti. Dále rozebírá vztah textu a divadla a specifikuje pojem autorského divadla. Konkrétně se věnuje divadelní hře Taky tě nenávidím, kterou autorka bakalářské práce nazkoušela s jilemnickým divadelním spolkem Divadlo V Roztocké. K postihnutí tohoto procesu práce využívá oborové metody z teatrologie a literární vědy.

CÍSAŘ, Jan. *Cesty českého amatérského divadla: vývojové tendence*. Praha: IPOS, 1998. ISBN 80-7068-129-2.

CÍSAŘ, Jan. *Přehled dějin českého divadla*. 2. vyd. V Praze: Akademie múzických umění, 2006. ISBN 80-7331-072-4.

FIŠER, Zbyněk. *Tvůrčí psaní: malá učebnice technik tvůrčího psaní*. Brno: Paido, 2001. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-85931-99-0.

LUKEŠ, Milan. *Umění dramatu*. Praha: Melantrich, 1987. Estetika divadelní a filmové tvorby.

MERENUS, Aleš, Iva MIKULOVÁ a Jitka ŠOTKOVSKÁ, ed. *Text a divadlo*. Praha: Academia, 2019. *Theatologica*. ISBN 978-80-200-3108-2.

PAVIS, Patrice. *Analýza divadelního představení*. Přeložil Kateřina NEVEU. Praha: Akademie múzických umění v Praze v Nakladatelství AMU, 2020. Teoretická řada (Nakladatelství AMU). ISBN 978-80-7331-549-8.

PAVLOVSKÝ, Petr, ed. *Základní pojmy divadla: teatrologický slovník*. Praha: Libri, 2004. ISBN 80-7258-171-6.

Zadávající pracoviště: Katedra českého jazyka a literatury,
Pedagogická fakulta

Vedoucí práce: Mgr. Jan Bílek, Ph.D.

Oponent: PaedDr. Ivo Harák, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 23.2.2022

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci Proces vzniku a uvedení autorské divadelní inscenace v rámci amatérského divadla vypracovala pod vedením vedoucího závěrečné práce samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 17. 4. 2023

Poděkování

Chtěla bych poděkovat panu Mgr. Janu Bílkovi, Ph.D. za odborné vedení mé bakalářské práce, cenné rady a vstřícnost. Zároveň děkuji za podporu rodině a přátelům.

Anotace

BUŘIČOVÁ, Anna. Proces vzniku a uvedení autorské divadelní inscenace v rámci amatérského divadla. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2023. 73 s. Bakalářská práce.

Bakalářská práce se zabývá tvůrčím procesem psaní dramatického textu a jeho následným nastudováním v rámci amatérského divadla. Zaměřuje se na unikátnost a tradici amatérského divadla na území České republiky. Dále rozebírá vztah textu a divadla a specifikuje pojem autorského divadla. Konkrétně se věnuje divadelní hře Taky tě nenávidím, kterou autorka bakalářské práce nazkoušela s jilemnickým divadelním spolkem Divadlo V Roztocké. K postihnutí tohoto procesu práce využívá oborové metody z teatrologie a literární vědy.

Klíčová slova: divadlo, text, drama, psaní, inscenace, analýza

Anotation

BUŘIČOVÁ, Anna. The process of creation and presentation of an author theatre within the scope of an amateur theatre setting. Hradec Králové: Faculty of Education, University of Hradec Králové, 2023. 73 pp. Bachelor Degree Thesis.

The bachelor thesis deals with the creative process of writing a dramatic text and its further arrangement within amateur theatre. It is focused on the uniqueness and tradition of the Czech amateur theatre. It also analyzes the relationship between the text and the theatre; and specifies the concept of authorial theatre. It is specially focused on a theatre play called *Taky tě nenávidím*, which the author of this bachelor theses rehearsed with the amateur theatre association Divadlo v Roztocké from Jilemnice. In this thesis, the professional methods from theatrology and literary studies were used.

Keywords: theatre, text, drama, writing, production, analysis

Prohlášení

Prohlašuji, že bakalářská práce je uložena v souladu s rektorským výnosem č. 13/2022 (Řád pro nakládání s bakalářskými, diplomovými, rigorózními, disertačními a habilitačními pracemi na UHK).

17. 4. 2023

Anna Buřičová

Obsah

Úvod.....	8
1 Amatérské divadlo.....	10
1.1 Definice divadla.....	10
1.2 Stručná historie divadla	10
1.3 Historie souboru Divadlo V Roztocké.....	13
1.3.1 Má participace v souboru	14
2 Text a divadlo.....	15
2.1 Definice textu	15
2.2 Podstata textu v divadle	15
2.3 Dramatický text	16
2.3.1 Hlavní a vedlejší text dramatu.....	17
2.4 Autorství v divadle	17
2.5 Autorské divadlo.....	18
2.6 Mé zkušenosti s tvůrčím psaním	18
2.7 Tvorba textu Taky tě nenávidím.....	19
2.7.1 Postavy	19
2.7.1.1 Pojmenování postav	20
2.7.1.2 Vztah hlavních postav	21
2.7.2 Časoprostor.....	22
2.7.3 Kompozice	22
2.7.4 Jazykové prostředky	23
3 Analýza divadelního představení	24
3.1 Metodologie výzkumu	24
3.2 Analytické přístupy.....	24
3.3 Herectví jako hlavní složka představení	25
3.4 Zvukové složky představení	26
3.5 Vizuální složky představení.....	27
3.6 Tempo a rytmus přestavení.....	27
3.7 Analýza inscenace Taky tě nenávidím	28
3.7.1 Produkce.....	28
3.7.2 Obecná charakteristika inscenace.....	29
3.7.3 Herecké výkony.....	30

3.7.4	Hudba a osvětlení	31
3.7.5	Scénografie.....	32
3.7.6	Rekvizity a kostýmy.....	32
3.7.7	Uvedení inscenace.....	34
3.7.8	Porovnání jednotlivých představení	34
3.7.9	Sociálně a kulturně antropologický kontext publika.....	35
	Závěr.....	36
	Seznam literatury.....	38
	Seznam internetových zdrojů	40
	Seznam příloh.....	41

Úvod

V České republice je oproti jiným zemím poměrně hojně rozšířený fenomén amatérského divadla, což je bezesporu dáno svobodným historickým vývojem. Divadelní působení dnes pro mnohé znamená vítaný únik od reality a je oblíbeným volnočasovým koníčkem. Jedinec se pomocí divadla může seberealizovat, ať už při samotném herectví, režii a dramaturgii, dále při zajišťování technických záležitostí jako jsou světelný či zvukový aparát nebo při vizuální přípravě scény v podobě kulis a kostýmů.

Pomocí herecké role si může daný jedinec vyzkoušet být někým jiným a dělat aktivity (či prožívat situace a emoce s nimi spojené), které by za běžných okolností ve svém životě zažít nemohl. Kromě toho se stává součástí kolektivu lidí, se kterými může své umělecké smýšlení sdílet a rozvíjet, případně konfrontovat a nalézat nová řešení. Tato pospolitost se může projevat nejen v rámci jednoho divadelního souboru. Časté jsou i spolupráce mezi soubory, které zahrnují vzájemná hodnocení inscenací ve snaze podnítit nejlepší divadelní výsledky. Snaha o vzájemný rozvoj je účinná taktéž díky potřebě mnoha divadelníků se neustále vzdělávat nejen prakticky, ale i teoreticky.

Ve většině případů je divadelní činnost tvůrčí činností pracující s textem. Může k tomu být použit text dramatický nebo lze dramaticky zpracovat text původně prozaický či jakýkoliv jiný. Některé soubory si dramatické texty samy vytváří, respektive jsou jejich členy osoby, které přijdou s námětem a sepíší divadelní scénář, jenž v rámci souboru nastudují a zinscenují.

Jelikož jsem se již dříve věnovala amatérskému divadlu v pozici herečky a také jsem se snažila zdokonalovat dovednost tvůrčího psaní, napsala jsem dramatický text s názvem Taky tě nenávidím určený pro tři herce. Tento text jsem pod záštitou jilemnického divadelního souboru Divadlo V Roztocké ve spolupráci dvou kolegů nastudovala a připravila k uvedení. Právě proto jsem si zvolila pro svoji bakalářskou práci toto téma.

Cílem práce je teoreticky zasadit danou divadelní hru do kontextu amatérského divadla, zhodnotit scénář i výslednou inscenaci. Výsledek by měl přinést poučení z chyb a zdokonalení postupu u budoucích inscenací. Mou motivací je seberozvoj v amatérském divadle, kterému se chci dále věnovat a upotřebit nabyté poznatky v praxi.

První část práce se stručně zaměřuje na historii a původ divadla na území nynější České republiky, přičemž hlavní pozornost je věnována vývoji amatérského divadla k současné podobě a vysvětlena jeho specifická povaha. Dále je stručně shrnuta historie souboru Divadlo V Roztocké.

V druhé části je rozebrán vztah textu a divadla. Zejména jakou měrou může být text pro divadelní inscenaci podstatný a jak s ním lze pracovat, případně jaká může mít tato práce úskalí. Dále se věnuji svým zkušenostem s tvůrčím psaním a analyzuji tvorbu textu Taky tě nenávidím. Podrobně se zaměřuji na stylistiku daného dramatického textu.

Třetí část je věnována rozboru divadelního představení. Jsou předloženy možné postupy a kritéria hodnocení. Daná teorie je aplikována na posouzení inscenace Taky tě nenávidím, včetně porovnání odchylek jednotlivých představení. Zhodnoceny jsou také sociálně-kulturní předpoklady publika, kterému byla hra prezentována.

Práce využívá oborové metody z literární vědy a teatrologie. Při psaní bakalářské práce mi byla nejvíce přínosná publikace Analýza divadelního představení od Patrice Pavise z roku 2020.

1 Amatérské divadlo

1.1 Definice divadla

Na začátek je podstatné vymezit si pojem divadla jako takového. Bezpochyby se jedná o umění. Lze ho také definovat jako určitou formu komunikace, která probíhá mezi herci (případně hercem) a divákem. Obě tyto strany se musí nacházet ve stejném čase a ve stejném prostoru a být obeznámeni s faktem, že se jedná pouze o fikční performativní hru.¹

1.2 Stručná historie divadla

Úplný počátek divadla by šel postihnout velmi těžko. Divadlo je poměrně složitý a promyšlený konstrukt performance. Jisté performační činnosti existovaly již v období pravěku. Byly spojovány s rituály souvisejícími s koloběhem ročních dob či s jednotlivými fázemi lidského života. Podobně tomu bylo i po příchodu Slovanů, jelikož území českých zemí patřilo k méně vyspělým.²

K větším změnám došlo až počátkem středověku po přijetí křesťanství, které se více zamýšlelo nad podstatou jedince a snažilo se ji blíže postihnout. Některé tradice byly zakázány, jiné křesťanstvím osvojeny. Patřil k nim například tradice karnevalu. Toto slovo vychází z italského carne vale, což by se dalo přeložit jako sbohem maso. Kromě půstu k tomuto období patřily zpěvy, tance, hry a především různé masky.³

K diferenciaci divadelní kultury docházelo až ve 13. století, kdy se kromě křesťanských her spojených s biblickými příběhy objevily prvky divadla u kočovných skupin. Tento rozvoj však přerušilo husitství, kdy se jakékoliv divadelní aktivity začaly považovat za hříšné. Po uklidnění situace se některé divadelní prvky vrátily.

S nástupem humanismu se obracel zájem k antické vzdělanosti a vzniklo školské divadlo, které neplnilo jen funkci estetickou, ale i výchovnou. Na podobném principu fungovalo i jezuitské divadlo. Přestože přetrvává rigidní přístup, později se prosadila renesance, která

¹ JANOUŠEK, Pavel. Divadlo a text jako průnik fuzzy množin / Úvaha nejen teoretická. In: *Text a divadlo*. Praha: Academia, 2019. *Theatrologica*. ISBN 978-80-200-3108-2. S. 26.

² CÍSAŘ, Jan. *Přehled dějin českého divadla*. 2. vyd. V Praze: Akademie múzických umění, 2006. ISBN 80-7331-072-4. S. 7–8.

³ SOCHOROVÁ, Ludmila. Formování české divadelní kultury od 12. do počátku 19. století. In: *Cesty českého amatérského divadla: vývojové tendence*. Praha: IPOS, 1998. ISBN 80-7068-129-2. S. 12

přispěla k dalšímu a zásadnímu rozdělení divadla. Z divadelních uskupení, která účinkovala na slavnostech šlechtických dvorů, vznikly profesionální herecké skupiny a školské divadlo přerostlo ve světské neprofesionální divadlo hrané v češtině. Neprofesionální divadlo se tímto dostalo k širšímu publiku venkova. Stále bylo ale usměřňováno společností na základě vžitých i politických pravidel.

Po porážce na Bílé hoře roku 1620 do českých zemí vstoupilo baroko a rekatolizace. Toto období bylo velmi rozporuplné, protože česky hrané divadlo ustoupilo do pozadí, ale rozpínalo se zde profesionální divadlo v cizích jazycích. S tím souviselo i nové uspořádání jeviště a hlediště. Rozvíjí se mnoho různých divadelních forem, nejvíce opera.⁴

Osvícenství přineslo mnoho společenských reforem Marie Terezie, mezi něž patřil i zákaz školských veřejných i neveřejných představení. Tato změna uvolnila cestu k divadlu všem vrstvám obyvatelstva. Vzniklo takzvané sousedské divadlo, které představovalo autorskou lidovou tvorbu. Česky hrané divadlo však nedosahovalo profesionální úrovně.⁵

Na konci 18. století u nás docházelo k centralizaci státu a germanizaci obyvatelstva. Jelikož se lidé své národní identity nechtěli vzdát a legálně politicky se proti tomuto procesu bránit nemohli, projevila se snaha o upevnění národního smýšlení v umělecké, tudíž i divadelní oblasti. Právě divadlo se těšilo již dříve velké oblibě, a proto bylo jedním z nejvhodnějších prostředků k šíření českého jazyka a národní ideje. Mezi výrazné osobnosti divadelního hnutí patřil například Josef Kajetán Tyl a Václav Kliment Klicpera. Se změnou hlavní funkce se neprofesionálnímu divadlu začalo říkat ochotnické divadlo. Pravděpodobně to bylo dáno i tím, že každé divadelní představení muselo být zdůvodněné účelem, kdy se nejčastěji uváděla charitativní akce.⁶

Po uvolnění politických poměrů v druhé polovině 19. století mohly konečně začít působit registrované spolky, čímž se usnadnila i divadelní aktivita. V souvislosti s průmyslovou revolucí docházelo v rámci ochotnických souborů k vydělení dělnictva, které dosud nemělo na rozdíl od měšťanů a vzdělanců na divadle velký podíl. V této době se zrodil i nápad založit

⁴ CÍSAŘ, Jan. *Přehled dějin českého divadla*. 2. vyd. V Praze: Akademie múzických umění, 2006. ISBN 80-7331-072-4. S. 9–17.

⁵ SOCHOROVÁ, Ludmila. Formování české divadelní kultury od 12. do počátku 19. století. In: *Cesty českého amatérského divadla: vývojové tendence*. Praha: IPOS, 1998. ISBN 80-7068-129-2. S. 30–32.

⁶ ČERNÝ, František. Ochotnické divadlo českého národního obrození. In: *Cesty českého amatérského divadla: vývojové tendence*. Praha: IPOS, 1998. ISBN 80-7068-129-2. S. 43–49.

Národní divadlo.⁷ K uskutečnění stavby byly pořádány celonárodní sbírky a po dokončení bylo poprvé otevřeno 15. června 1881, kdy zde byla odehrána opera Libuše od Bedřicha Smetany. Po necelých dvou měsících divadlo vyhořelo, ale díky novým sbírkám bylo znovu otevřeno roku 1883.⁸

V období do roku 1918 ztratilo v souvislosti s rozvojem profesionálního divadla ochotnické divadlo svou prestiž, kterou mělo v době národního obrození. Přesto zůstalo v mnohých menších městech a vesnicích jedinou kulturní osvětou.⁹ Se vznikem samostatné Československé republiky už nebylo hlavním zájmem divadla, aby dokazovalo význam českého národa, který tímto dosáhl svého cíle. Divadelníci se proto mohli začít soustředit jak na funkci zábavní, tak o to více rozvíjet uměleckou kvalitu svých představení. Tato kvalita se začala posuzovat zejména na divadelních soutěžích a přehlídkách. Mezi ně se řadí Jiráskův Hronov, který je dodnes pořádaným divadelním festivalem s nejdelší tradicí.¹⁰

Ani v době okupace nacistickým Německem se vývoj českého ochotnického ani profesionálního divadla nezastavil. Divadlo se ale znovu více přiklonilo ke své mimodivadelní funkci obrany národa a důsledkem toho čelilo mnoha perzekucím.¹¹ Po poválečném uvolnění byl v roce 1948 schválen divadelní zákon. Stavěl na roveň ochotnické divadlo s profesionálním, což se dělo za účelem následného ovládnutí divadla komunistickým režimem. Vznikaly jakési vzorové náměty, jak má vypadat dramatické dílo v souladu s režimem. Ostatní tvorba byla postupem času cenzurována nebo zakazována. V šedesátých letech se kvůli separaci od profesionálního divadla začalo pro ochotnické divadlo používat označení amatérské divadlo.¹²

Po stupňování polického tlaku na společnost v sedmdesátých letech události dospěly až k Sametové revoluci roku 1989, tedy pádu komunistického režimu. Počátkem devadesátých let proto divadlo získalo svobodu, o níž dlouho usilovalo, ale v souvislosti s tím docházelo k mírné krizi. Divadelníci, kteří formou divadla usilovali o změnu politických poměrů, se politice mohli

⁷ KLOSOVÁ, Ljuba. Ochotnické divadlo v letech 1848–1886 (čínohra a kabaret). In: *Cesty českého amatérského divadla: vývojové tendence*. Praha: IPOS, 1998. ISBN 80-7068-129-2. S. 57–59.

⁸ FISCHER, Otokar. *Čínohra Národního divadla do roku 1900*. 2.vyd. Praha: Československý spisovatel, 1983. S. 23–26.

⁹ KLOSOVÁ, Ljuba. Ochotnické divadlo v letech 1848–1886 (čínohra a kabaret). In: *Cesty českého amatérského divadla: vývojové tendence*. Praha: IPOS, 1998. ISBN 80-7068-129-2. S. 96.

¹⁰ SCHERL, Adolf. Cesty českého ochotnického divadla v samostatné republice 1918–1939. In: *Cesty českého amatérského divadla: vývojové tendence*. Praha: IPOS, 1998. ISBN 80-7068-129-2. S. 111.

¹¹ SRBA, Bořivoj. České ochotnické divadelní hnutí v letech německé okupace a druhé světové války. In: *Cesty českého amatérského divadla: vývojové tendence*. Praha: IPOS, 1998. ISBN 80-7068-129-2. S. 171–172.

¹² ČERNÍKOVÁ–DROBNÁ, Jarmila. Ochotnické činoherní divadlo v letech 1945–1969. In: *Cesty českého amatérského divadla: vývojové tendence*. Praha: IPOS, 1998. ISBN 80-7068-129-2. S. 183.

začít věnovat naplno a tím spousta souborů ukončila svou činnost.¹³ Nově vznikají soubory za účelem sdružování a zábavy, méně z nich se zajímá o divadelní přehlídky.¹⁴

1.3 Historie souboru Divadlo V Roztocké

Jilemnický divadelní soubor vznikl v roce 1991 za účelem znovuoživení kulturního života v této oblasti. Vůdčí osobností a prvním režisérem se stal Zdeněk Karásek, který se výběrem inscenací orientoval na nepodbíživé poetické texty nutící diváka k zamyšlení. Patřily mezi ně například úplně první uvedená hra Radúz a Mahulena, dále Stromy umírají vstoj, Lásky hra osudná nebo Nevěsta. S dvěma posledními jmenovanými se soubor poprvé účastnil divadelní přehlídky v Hrádku nad Nisou a s inscenací Nevěsta dokonce postoupil na Jiráskův Hronov roku 1995.

Do poloviny devadesátých let v souboru jako režisér působil také Josef Jareš, který zemřel roku 1996. Pod jeho vedením byly uvedeny inscenace Ďábelské klíče, Cesta kolem světa za 80 dní a Nebe na zemi. Režii si na dvou hrách vyzkoušel i Petr Pochop, jehož stejně se jmenující syn se herectví následně rozhodl věnovat profesionálně.

V roce 1998 došlo k oddělení části tvůrčího kolektivu za účelem vzniku nového Divadelního souboru Žalý působícího při tělovýchovné jednotce Benecko. Z jeho činnosti vznikly dvě inscenace v režii Zdeňka Karáska. Funkce hlavního režiséra původního souboru se ujal Tibor Hájek, který se svým výběrem zaměřil na klasická díla, jakými jsou například Lazebník sevillský, Lakomec, Lucerna či Revizor.

Od roku 2005 se režii věnuje také Tomáš Václ, který měl pod svým vedením dosud nejčteněji reprizovanou hru Hotel mezi dvěma světy. Věnoval též velkou pozornost hře Sen noci svatojánské, kdy dvakrát byla nastudována pouze část věnovaná řemeslníkům nacvičujícím ochotnické divadlo a roku 2018 byla potřetí uvedena v plném znění.

¹³ LÁŽŇOVSKÁ, Lenka. Dovětek 1990–1997. In: *Cesty českého amatérského divadla: vývojové tendence*. Praha: IPOS, 1998. ISBN 80-7068-129-2. S. 353–354.

¹⁴ LÁŽŇOVSKÁ, Lenka. Dovětek 1990–1997. In: *Cesty českého amatérského divadla: vývojové tendence*. Praha: IPOS, 1998. ISBN 80-7068-129-2. S. 370.

Ve spolupráci s Tomášem Václavem se k režii dostává i Lucie Václavová. Společně uvedli krátké představení Zkrocení zlé Kateřiny. Lucie Václavová dále samostatně režírovala Petrolejové lampy či v současnosti stále hrané inscenace Donaha a Ztížená možnost soustředění.¹⁵

1.3.1 Má participace v souboru

Členem souboru Divadlo V Roztocké jsem se stala v roce 2017. S herectvím či s jakýmkoliv jiným podílením se na divadelní činnosti jsem do té doby neměla žádnou zkušenost. Přesto jsem měla performativní praxi díky dlouholetému působení v taneční skupině Paul Dance Jilemnice, kde se u některých choreografií vyskytovaly i divadelní prvky.

Poprvé jsem v souboru Divadlo V Roztocké účinkovala ve hře Sen noci svatojánské v roli elfa Hořčičky. Možnost podílet se na dalších inscenacích jsem dočasně nevyužila, jelikož jsem upřednostnila věnovat svůj čas vysokoškolskému studiu. K působení v souboru jsem se neplánovaně vrátila až s divadelní hrou Taky tě nenávidím, která je první autorskou hrou v historii souboru Divadlo v Roztocké.

¹⁵ Historie. Divadlo V Roztocké - Jilemnice. [online]. Copyright © 2010 Všechna práva vyhrazena. [cit. 13.03.2023]. Dostupné z: <https://divadlo-jilemnice.webnode.cz/historie/>

2 Text a divadlo

2.1 Definice textu

Text je prostředkem komunikace. Pojem text obecně označuje uskupení jazykových prostředků, jakými jsou slova a věty, do většího celku. V tomto celku pojí dané prostředky určitá významová koherence, kdy je pomocí textu zaznamenána určitá informace.¹⁶

Lingvisticky je text spíše psaná podoba jazyka, ale jako text lze chápat i mluvenou podobu. Ta by však měla být pro takové označení nějakým způsobem zaznamenána, například audionahrávkou nebo zapsána. Text by totiž měl oslovovat recipienty v různém čase a prostoru. Zejména z uměleckého hlediska mohou být porušovány některé předpoklady textu, například se může jednat o zdánlivé postrádání významu. Zpravidla je však možné označit za text to, co recipient za text považuje.¹⁷

2.2 Podstata textu v divadle

Mnozí lidé si, řekne-li se divadelní text, automaticky představí dramatický text. Toto přesvědčení je mnohdy velmi vžitá nejen mezi diváky, ale i divadelníky. Může za to především snaha o jasné vymezení divadla, které naproti tomu bývá samotnými divadelními koncepty narušováno. Týká se to zejména mnoha moderních experimentálních a alternativních inscenací.

Běžné rozčlenění divadelních inscenací zastupují například pojmy činohra, muzikál nebo opera. Všechny tyto formy pracují s dramatickým textem, ale jsou mezi nimi rozdíly. Mnohá divadelní představení nelze pro jejich obsah nebo styl vyjádření snadno kategorizovat. U některých představení se dá jen těžko říci, zda se jedná o divadlo nebo o výstup s divadelními prvky. Osobně bych do takové kategorie zařadila stand-up comedy, slam poetry nebo cirkusová vystoupení. Kvůli těmto odlišnostem je zpravidla odlišný i text, s nímž inscenace pracuje.

Kromě dramatického textu bývá často divadlem standardně zpracováván původně prozaický text. Děje se to zejména proto, že jeho hlavní složkou je epický děj, který je rysem i většiny dramatických textů. Zpravidla obsahuje též několik aktérů, kteří mezi sebou nějak

¹⁶ VLAŠÍN, Štěpán, ed. *Slovník literární teorie*. 2. rozš. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1984. S. 384.

¹⁷ JANOUŠEK, Pavel. Divadlo a text jako průnik fuzzy množin / Úvaha nejen teoretická. In: *Text a divadlo*. Praha: Academia, 2019. Theatrologica. ISBN 978-80-200-3108-2. S. 23–25.

interagují. Formální přizpůsobení divadelnímu zpracování není z těchto důvodů natolik náročné. Oblíbené je též divadelní zpracování původně rozhlasového nebo filmového scénáře.

Naopak na lyrice postavené divadlo je podstatně složitěji uchopitelné. Může diváka zaujmout tím, jaké emoce v něm vyvolá, aniž by daný výstup představoval cokoliiv konkrétního. Narativní složka je v tomto případě postradatelná. Existuje i divadlo, které s textem při své prezentaci nedisponuje vůbec. Nejběžnějším příkladem takové produkce je pantomima nebo balet. Avšak i zde je role textu velice podstatná v období přípravy představení. Slouží k zaznamenání pohybu nebo zachycení narace.¹⁸

2.3 Dramatický text

Drama je zvláštním druhem textu, který je postavený na monologu nebo dialogu postav. Ve většině případů je psán jako podklad pro budoucí divadelní nastudování. Vedou se proto spory o jeho svébytnosti, aniž by k jeho divadelnímu zpracování došlo. Existuje mnoho divadelních teoretiků, kteří význam samostatně stojícího dramatického textu striktně popírají. Mezi ně patří český teoretik Otakar Zich, jenž se vyjadřuje o umění dramatu jako o jeho divadelním provozování. Samotný text bez divadelního nastudování podle něho postrádá existenční smysl.¹⁹

Oproti tomu názor, který by popíral svébytný význam divadelního představení a považoval ho pouze za reprodukci díla dramatického, není příliš častý. Názor, že se drama v performativním podání herců znehodnocuje, zastává například Jenan Hytier. Tento názor může být v některých případech oprávněný, protože tvůrčí činností divadelníků může dojít k určitému významovému posunu, který může být subjektivně hodnocen jako negativní nebo naopak pozitivní. Faktem ale zůstává, že čtenářský zájem o dramatická díla není příliš velký. Dalo by se tvrdit, že ke čtení dramatu je zapotřebí více fantazie čtenáře než u klasického epického vyprávění, jelikož čtenář není veden vypravěčem a musí si podstatně více věci domýšlet. Nehledě na to, že v současnosti je daleko více populární audiovizuální obsah. Knižně se dramatická díla proto nijak často nevydávají. Ke čtení dramatických děl dochází zejména

¹⁸ JANOUŠEK, Pavel. Divadlo a text jako průnik fuzzy množin / Úvaha nejen teoretická. In: *Text a divadlo*. Praha: Academia, 2019. Theatrologica. ISBN 978-80-200-3108-2. S. 17–20.

¹⁹ ZICH, Otakar a OSOLSOBĚ, Ivo. *Estetika dramatického umění: teoretická dramaturgie*. 2. vyd. Praha: Panorama, 1986. S. 19.

v případě jejich literárního významu. Příkladem, kdy se dramatické dílo místo inscenování spíše čte (přestože v minulosti tomu bylo naopak), jsou antické tragédie.²⁰

2.3.1 Hlavní a vedlejší text dramatu

Dramatické dílo stojí na promluvách jednotlivých postav, které se dostávají do dramatických situací. Právě tyto promluvy se označují jako hlavní text dramatu. V dramatu jsou ovšem velmi důležité i poznámky, které dramatický děj ucelují a zasazují ho do nějakého času a prostoru (což neznamená, že časoprostor musí být určen zcela konkrétně). Patří mezi ně například i seznam postav dramatu. Poznámky jsou v dramatickém textu nazývány vedlejším textem.

Poměr hlavního a vedlejšího textu není poměrově nijak striktně rozdělen. Někteří dramatici se pomocí vedlejšího textu snaží kontext postihnout co nejjasněji, proto vedlejší text převažuje. Jiní dramatici mohou na fyzické akce aktérů poukazovat v promluvách. Naopak zachytit promluvy v poznámkách není dost dobře možné. Množství zastoupení hlavního nebo vedlejšího textu je také určeno typem dramatického díla. U klasického dramatického textu pro činohru lze očekávat převahu hlavního textu, kdežto u pantomimy hlavní text úplně chybí.²¹

2.4 Autorství v divadle

Zodpovědět, kdo je autorem dramatu, nebývá za normálních okolností obtížné. Záludnější je určit, kdo je autorem divadelního představení. Zpravidla se jako první možný autor nabízí režisér, protože právě on projevuje na dané inscenaci velký podíl tvůrčí činnosti a promítá do ní svoji vizi. Koordinuje podle toho výkony herců a spolupracuje na technickém i vizuálním provedení. Mnohdy režisér zasahuje i do textu, ať už škrtnutím méně podstatných promluv za účelem urychlení spádu děje, nebo rozvíjením akcí, které naopak nejsou v původním scénáři více popsány.

Tvůrčí podíl však nesou i herci a mnohé další profese, které zajišťují vizuální a technickou stránku. Proto by se dalo říci, že se jedná o kolektivní autorství. Samozřejmě nelze

²⁰ HOŘÍNEK, Zdeněk. *Drama, divadlo, divák*. 3. vyd. Brno: Janáčkova akademie múzických umění v Brně, 2012. ISBN 978-80-7460-026-5. S. 67–70.

²¹ LUKEŠ, Milan. *Umění dramatu*. Praha: Melantrich, 1987. Estetika divadelní a filmové tvorby. S. 26–46.

opomíjet dramatika, který vlastní autorská práva textu. Jiná situace nastává, když je divadlo založené na improvizaci, kde se za autora považuje automaticky kolektiv herců.²²

2.5 Autorské divadlo

Pojem autorského divadla je nejčastěji chápán tak, že autor textu je zároveň členem souboru, v něm je následně daný text inscenován. To samozřejmě platí, i pokud má text více autorů. Standardní také bývá, že se na inscenaci dále podílejí například herecky nebo režijně, ale není to podmínkou.²³

Toto pojmenování se u nás začalo používat až koncem šedesátých let minulého století. Ale tento jev se již běžně objevoval v minulosti. Příkladem by mohl být i William Shakespeare. Autorské divadlo se týká všech oblastí divadelní tvorby, ať už amatérského nebo profesionálního divadla. Někdy je tento pojem chápán také jako označení po soubor, který se na autorské inscenace specializuje.²⁴

2.6 Mé zkušenosti s tvůrčím psaním

Během vysokoškolského studia jsem v prvním ročníku absolvovala dvousemestrální předmět tvůrčího psaní. Zde jsem se naučila nad psaním více přemýšlet z teoretického hlediska a vyzkoušela jsem si nová inspirativní cvičení jako pátrání po etymologickém výkladu jmen.²⁵ Zejména jsem se ale utvrdila v dřívějších zkušenostech. Tvůrčímu psaní jsem se značně věnovala v posledních letech svého gymnaziálního studia, kdy jsem se nejvíce inspirovala příběhy internetových tvůrců.

Zaměřovala jsem se na krátké povídky, výjimečně jsem se pokusila o delší a komplikovanější příběhy. Nicméně jsem si na těchto příbězích všimla, že mám tendenci jejich určité části stavět na promluvách dvou postav a pouze nepatrně je doplnit o popis pohybu nebo

²² JANOUŠEK, Pavel. Divadlo a text jako průnik fuzzy množin / Úvaha nejen teoretická. In: *Text a divadlo*. Praha: Academia, 2019. Theatrologica. ISBN 978-80-200-3108-2. S. 29–34.

²³ KOVALČUK, Josef. *Téma: autorské divadlo*. Brno: Janáčkova akademie múzických umění v Brně, 2009. ISBN 978-80-86928-61-6. S. 6.

²⁴ PAVLOVSKÝ, Petr, ed. *Základní pojmy divadla: teatrologický slovník*. Praha: Libri, 2004. ISBN 80-7258-171-6. S. 27–28.

²⁵ FIŠER, Zbyněk. *Tvůrčí psaní: malá učebnice technik tvůrčího psaní*. Brno: Paido, 2001. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-85931-99-0. S. 70.

jiného gestického vyjádření osoby. Proto pro mě bylo poměrně snadné pokusit se o dramatický text a zjistila jsem, že mi tento žánr velmi vyhovuje.

2.7 Tvorba textu Taky tě nenávidím

Prvopočátečním námětem dramatického textu Taky tě nenávidím bylo vytvoření záporné mužské postavy, jelikož byla psána pro kolegu, který si tento typ postavy chtěl zkusit zahrát. Žádné další vymezení jsem pro tvoření textu neměla a mohla jsem dát průchod fantazii, která vycházela ze zkušeností nebo do velké míry z mých oblíbených děl. Při úvaze, v jakém širším kontextu podmínku záporné mužské postavy realizovat, jsem brala v potaz koronavirová omezení a chtěla jsem využít pouze dvě postavy.

I u druhé postavy, v tomto případě ženské, jsem chtěla rozvinout její záporný charakter a postavit ji do opozice k první postavě. Ústředním motivem textu měla být tenze mezi nimi, kterou vystihuje i název, který byl ustanoven prakticky na počátku psaní. Jelikož jsem si brzy uvědomila, že nevraživé promluvy dvou postav by byly příliš monotónní, přidala jsem třetí postavu.

V knižním nebo filmovém prostředí často užívané téma vyloupení banky jsem se rozhodla zasadit do poměrně netradičního prostředí archívu (technicky spisovny) bankovních dokumentů. Pro zvolení tohoto prostředí mi byl inspirací předmět archivnictví. Kromě prostředí archívu jsem postupně vymezila i další místa, kde se měl děj odehrávat. Podle nich jsem zvolila i rozdělení textu do jednotlivých dějství a výstupů.

2.7.1 Postavy

Hlavní mužskou postavou hry je Hugh Vickrey, který se uchází o pracovní pozici v archívu bankovních dokumentů. To ovšem není jeho skutečné pracovní zaměření. Jedná se o IT technika, který zde chce získat potřebné informace pro vykonání bankovní loupeže, která by se měla uskutečnit internetovou cestou. Postavu IT technika jsem zvolila pravděpodobně proto, že je to v současnosti velmi oblíbená a na pracovním trhu žádaná pozice, a ve svém životě se s osobami s tímto pracovním zaměřením často setkávám.

Hlavní ženskou postavou hry je Jodie Maxwelllová, která zjistí, že Hugh chce zneužít dokumenty pro loupež. Ačkoliv jím byla vydírána, později ho donutí ke spolupráci a rozdělení zisku. Pracuje v archívu jako sekretářka, avšak dříve se živila prostitucí. To a pár dalších informací se lze o postavách dozvědět během hry, kdy se obě postavy při svých hádkách nezáměrně více poznávají. Avšak oba stále zůstávají obezřetní a nechtějí se příliš jeden druhému otevřít, proto si větší kontext jejich života musí divák jen domýšlet.

Ani vedlejší mužská postava pana Goldberga, vedoucího pracovníka archívu, není výjimkou. Zpočátku vypadá jako milující manžel, ale jak se později ukáže, spíše opak je pravdou. V inscenaci se proto zmiňuje, ale neobjevuje jeho manželka Ruth a také prostitutka Carol, se kterou mají všechny tři jednající postavy co do činění.

Charaktery všech tří postav by se daly označit jako pokřivené, ale nejsou dle mého názoru zcela jednoznačně záporné. Ostatně o to víc působí jako reální lidé. Jejich jednání je ovlivněno soukromými problémy, které za daných okolností nedokáží lépe vyřešit.

2.7.1.1 Pojmenování postav

Pro pojmenování postav jsem zvolila jména anglická, protože na ně osobně v literatuře narážím nejčastěji. Zároveň je tím více zastřeno, kde se děj odehrává, což bylo mým záměrem. Konkrétní jména nejsou zvolena náhodně. U hlavní mužské postavy jsem se přímo zeptala kolegy, jak by si přál, aby se jeho postava jmenovala. Ve vtipu přišel se jménem Villentretenmerth z díla Zaklínač a jako seriózní návrh uvedl jméno Hugh, jelikož ho využívá pro internetové přezdívky. Z prvního návrhu jsem použila pouze první slabiky, když jsem vyhledala podobné příjmení. Jeho nositel William Spencer Vickrey získal Nobelovu cenu za ekonomii v roce 1996. Křestní jméno ženské postavy bylo zvoleno jako genderově neutrální, aby poukázalo na rovnost obou postav. Příjmení Maxwell je vypůjčené z mého oblíbeného filmu Sametová extáze jako poukázání na vnitřní demony lidské povahy.

Příjmení Goldberg, které by se dalo přeložit jako zlatá hora, jsem zvolila jako očividný odkaz na bankovní prostředí. Veškerá komunikace s touto postavou se odehrává ve formálním duchu, proto jsem se rozhodla křestní jméno neuvádět. Pro jeho ženu jsem zvolila staromódní jméno Ruth. Jedná se o biblické jméno hebrejského původu, kterému je nejčastěji přisuzován

význam přítelkyně.²⁶ Když jsem se zamýšlela nad jménem pro prostitutku, jejíž vzhled jsem měla v mysli jako první a je ve hře lehce nastíněn, napadla mě postava z kultovního seriálu Přátelé Carol. Navíc toto jméno je pravděpodobně odvozeninou od jména Charles (česky Karel) vykládaného jako svobodný muž. Carol by tím pádem nabývala významu svobodná žena.²⁷

2.7.1.2 Vztah hlavních postav

Dle mého názoru je nejzajímavější složkou tohoto dramatu vztah hlavních postav, který je velmi komplikovaný a je z velké části na divákovi, jak ho bude chápat. Nejvíce je zdůrazněna nenávist, která je přirozeně vyvolána konfliktem zájmů postav. Přesto nelze popřít, že by mezi nimi mohly vzniknout i hluboké city či dokonce láska.

Na počátku děje k sobě chovají jisté sympatie a chtějí se poznat blíže. Oba jsou obezřetní, jelikož Hugh se vydává za někoho, kým není, a Jodie jako bývalá prostitutka přirozeně nevěří mužům. Hugh se rozhodne na Jodie hodit vinu, zatímco Jodie si o něm zjistí pravdivé informace. To vyjde najevo při noční návštěvě archivu, kdy je Hugh přistižen při činu. Před později dorazivším panem Goldbergem ho Jodie neprozradí. Místo toho předstírá, že jsou milenci, aby ho donutila spolupracovat a získala poloviční podíl. Od tohoto momentu se scházejí na různých místech, aby vyřešili všechny podstatné náležitosti a loupež uskutečnili. Během nich si navzájem deklarují svou zášť. Přesto mezi nimi dochází k momentům, kdy se naopak zdá, že v sobě našli zalíbení. Takovými momenty jsou například zopakování (někdy s mírnou úpravou) repliky toho druhého, s tím související napodobení intonace či gesta, nebo když Hugh poeticky líčí, jak mu Jodie ničí život jen tím, že na ni pomyslí.

Pokud nahlédnu na jejich vztah s větším odstupem, myslím, že Jodie pro svého prolhaného kolegu chová větší city, ale později o něj ztrácí zájem. Hugh si zpočátku udržuje odstup, až následně mu dochází, že mu na ní záleží. Jodie si pravděpodobně velmi dobře uvědomuje, že její úspěch nebude záležet na žádném muži, ale na ní samé. Navíc je s ohledem na jejich dosavadní vztah pravděpodobné, že by jejich skutečný milostný vztah mohl být velmi toxický. Hugh nejspíš mnoho vztahů nezažil a je ve vyjadřování svých emocí poměrně neohrabaný. Jodie naproti tomu může být ohledně vztahů cynická. Oba jsou však velmi

²⁶ KNAPPOVÁ, Miloslava. *Jak se bude jmenovat? 2. uprav. a dopl. vyd.* Praha: Academia, 1985. Malá jazyková knihovna. S. 284.

²⁷ KNAPPOVÁ, Miloslava. *Jak se bude jmenovat? 2. uprav. a dopl. vyd.* Praha: Academia, 1985. Malá jazyková knihovna. S. 244.

inteligentní, přestože každý jiným způsobem, a mohli by se v určitých oblastech velmi dobře doplňovat. Z těchto důvodů jsem chtěla nechat budoucnost jejich vztahu na divákově osobním pojetí. Proto má drama v otázce jejich vztahu otevřený konec.

Obdobně je otevřená i interpretace názvu díla, jenž dvakrát zazní v dramatickém textu jako replika. Poprvé ji vysloví Jodie, poté co Hugh odmítne její nabídku skutečného vztahu a po ní našťvaně odchází. Na úplném konci ji použije Hugh, kdy Jodie v rozverném duchu odmítne jeho nabídku skutečného vztahu a ani z jeho strany není ve výpovědi patrná zášť. V kontextu díla je proto význam repliky fluidní.

2.7.2 Časoprostor

Kde a v jaké době se děj odehrává, není přesně určeno. Dá se předpokládat, že se jedná o nedávnou minulost, kvůli rozvoji moderních technologií. Tato tematika mě zaujala během gymnaziálního studia v rámci hodin informačních technologií, ale nejsem v ní natolik edukována, abych ji v daném díle více specifikovala. Zemi jsem blíže opět specifikovat nechtěla, proto jsem se vyvarovala uvedení měny a finanční částky, kterou měly postavy bankovní loupeží získat. Určená místa děje, jakými jsou prostory archívu, Goldbergova kancelář, park, Carolina šatna a technické prostory banky, jsou dány v jednotlivých výstupech.

2.7.3 Kompozice

Kompozičně jsem dramatický text rozdělila do tří dějství, jak tomu bývá podle evropských tradic zvykem. První dějství zobrazuje expozici a kolizi, v druhém dějství dochází ke krizi a peripetii a třetí dějství přináší rozuzlení, přestože není úplné.²⁸ S tím souvisí i další členění jednotlivých dějství na výstupy. První dějství obsahuje výstupů pět, druhé čtyři a třetí pouze jeden výstup.

Bankovní loupež je v závěru díla úspěšně uskutečněna, ale vztah hlavních postav, jenž je nosnějším tématem, má otevřený konec. To je pro dramatický text netypický postup, který jsem chápala jako výzvu a možnost své dílo odlišit. Inspiraci jsem čerpala především z prozaických a filmových děl. Varianta otevřeného konce nechává prostor divákově fantazii a může

²⁸ LEDERBUCHOVÁ, Ladislava. *Průvodce literárním dílem: výkladový slovník základních pojmů literární teorie*. Praha: Nakladatelství H & H, 2002. ISBN 80-7319-020-6. S. 10.

poukazovat na jejich psychologické nastavení ohledně problematických vztahů. Otevřený konec také ponechává možnost pro pokračování, což opět u dramatického díla nebývá zvykem, nicméně takové hry již existují.

2.7.4 Jazykové prostředky

Vzhledem k napjatému vztahu hlavních postav jsou často užívány vulgarismy a ironie. Za účelem komičnosti a zesměšnění je užito nadsázky a někdy tuto funkci plní i epiteton.²⁹ Hugh se často vyjadřuje spisovně a užívá bohaté slovní zásoby, kterou dává najevo svou nadřazenost a snaží se tak Jodie ponížit. Její slovní zásoba není nijak zaostalá, ale poněkud hovorovější. Postupně se však rozdíl mezi nimi stírají. V textu se nachází i pokus o jazykotvorbu, který je vzápětí vysvětlen.

²⁹ VLAŠÍN, Štěpán, ed. *Slovník literární teorie*. 2. rozš. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1984. S. 143.

3 Analýza divadelního představení

3.1 Metodologie výzkumu

Vzhledem k rozmanitosti divadelních představení může být obtížné vybrat pro jejich rozbor vhodnou metodologii. Dokonce je možné přijít s metodologií vlastní. Neexistuje totiž žádná obecně platná metoda, jak divadelní hru správně hodnotit. Hodnotit může divák bez divadelního vzdělání, amatérský či profesionální herec, nebo přímo kritik. Pro rozbor lze využít různých analytických postupů, rozebírat jednotlivé divadelní složky nebo popsat, jak hra může na diváka působit emocionálně. Hodnocením mohou být spontánní rozhovory mezi diváky, nicméně běžná analýza bývá ze strany kritiků realizována mluvenou, psanou nebo audiovizuální formou. Případně může být využito dotazníků, ale i mnohých dalších metod. Běžnou podmínkou hodnocení je divákova osobní přítomnost na daném představení, která by neměla být zkrácena zhlédnutím představení ze záznamu nebo zhlédnutím více představení dané inscenace, jelikož každé uvedení zpravidla provází drobné odlišnosti.³⁰

3.2 Analytické přístupy

Počátky specifických přístupů, jak je možné nahlížet na divadelní představení, sahají zhruba do 18. století. Vychází z pohledu dramaturga, který je literárním a dramatickým poradcem režiséra. Dramaturgická analýza není schopná postihnout všechny podrobnosti, ale to ani nezastírá.

Sémiologie se soustředí na znak a jeho význam. Zpravidla vnímá jeviště jako prostor k provozování textu a přistupuje ke hře analytickým způsobem, jaký se užívá v literatuře. Kvůli převážné orientaci na text, který tvoří pouze část uměleckého díla, jakým je divadelní představení, bývá tento postup zpochybňován a odmítán. Sémiotika se však nesoustřeďuje jen na znaky jazykové, ale i na pohyb, gesta, intonaci a mnohé další výrazové prostředky. Tyto znaky sémiotika mnohdy nedokáže hodnotit jako celek. Navíc vnímání znaků může být v určitých ohledech problematické, například když je dílu přisuzována politická či jakákoliv jiná agenda, která absolutně nebyla tvůrčím záměrem.³¹

³⁰ PAVIS, Patrice. *Analýza divadelního představení*. Přeložil Kateřina NEVEU. Praha: Akademie múzických umění v Praze v Nakladatelství AMU, 2020. Teoretická řada (Nakladatelství AMU). ISBN 978-80-7331-549-8. S. 16–19.

³¹ ŽANTOVSKÁ, Irena. *Divadlo jako komunikační médium*. Praha: Nakladatelství Akademie múzických umění, 2012. ISBN 978-80-7331-243-5. S. 78–81.

Vektorizace se naopak soustřeďuje na materiálnost přestavení. Jednotlivé znaky vnímá pouze v souvislosti s ostatními. Bere v potaz, že nějaká akce je spouštěčem akce jiné a tento řetězec může nadále pokračovat. Utváří určité rámce daného představení. Tyto rámce propojuje do celku, který lze nazvat jako znakové síť.³²

Později byly vytvořeny další metody jako produkčně-recepční teorie, jenž se zaměřují na představení od tvorby až po vnímání diváka. Sociosémantika se zaměřuje na znaky a společensko-kulturní kontext, v jakém se divák nachází, a může dojít až k sociální a kulturní antropologii. Fenomenologie se zabývá vjemovou zkušeností diváka a tím, jakou má tento vjem psychickou formu. Opírá se o psychologický směr gestaltismu, který se snaží zachytit podstatu, pro niž je důležité, aby divák na sebe nechal dílo působit a nedržel si od něho odstup.³³

3.3 Herectví jako hlavní složka představení

Absolutně nejzásadnější složkou, která je na divadelním představení hodnocena, jsou herci a herectví. Herectví lze definovat jako fikční ustálený způsob jednání, který se váže ke konkrétní fikční postavě. K této postavě a herci, který ji představuje, se upíná hlavní divákova pozornost. Podmínkou je přítomnost herce ve stejném čase a prostoru, v němž se nachází divák, to ovšem neplatí o představované postavě, která by měla být zobrazena natolik důvěryhodně, aby vzbudila v divákovi dojem, že se skutečně nachází ve vymezeném fiktivním světě.

K ztělesnění fikční postavy má herec kromě textu inscenace takzvanou hlasovou a pohybovou partituru, která vzniká během nastudování a nemusí být vůbec textově zaznamenána. Tato partitura se zakládá především na hercově emoční paměti, čímž jsou myšleny prožitky dané postavy během děje inscenace. Jedná se o složky verbální a neverbální komunikace, kterou je třeba vhodně propojit. Text inscenace dostává plastičtější formu, kdy hercův hlasový projev doplňují gesta, jakými jsou mimika obličeje, pohyb rukou, držení těla a mnohé další.

³² PAVIS, Patrice. *Analýza divadelního představení*. Přeložil Kateřina NEVEU. Praha: Akademie múzických umění v Praze v Nakladatelství AMU, 2020. Teoretická řada (Nakladatelství AMU). ISBN 978-80-7331-549-8. S. 38–42.

³³ PAVIS, Patrice. *Analýza divadelního představení*. Přeložil Kateřina NEVEU. Praha: Akademie múzických umění v Praze v Nakladatelství AMU, 2020. Teoretická řada (Nakladatelství AMU). ISBN 978-80-7331-549-8. S. 51–56.

Jak k herectví správně přistupovat a jak má správně vypadat v procesu tvorby inscenace, nelze jednoznačně určit. Přikláním se však k úvaze, že pro kvalitní herectví je podstatná hercova psychologická práce na sobě a teprve potom práce na konkrétní roli. Psychologické poznatky o sobě samém mohou být velmi podstatné při proniknutí do psychologie postavy. Herec může k uchopení podstaty postavy využít dva způsoby. Může použít identifikaci s fikční postavou, kdy pochopí její smýšlení a způsob jednání, což rozvine v rámci role v sobě samém, nebo může využít jiných technik, které umožňují odstup od této postavy a její kritické nahlížení. U druhého přístupu lze využít pouze znakových systémů a představit postavu jejich pomocí, aniž by se herec dostal k jejímu hlubšímu charakteru, který je naopak podstatný pro identifikaci.³⁴

3.4 Zvukové složky představení

Součástí hereckého výkonu, která může být kromě jiného rozebírána detailněji, je jeho hlasový projev. Zpravidla se zkoumá jeho intonace a zda se shoduje se situací, v níž se postava nachází. Herec pracuje s tónem hlasu a zabarvením, na čemž obvykle závisí vyjádření emocí konkrétní postavy. Velmi důležitá je též intenzita hlasu a artikulace. Na tyto složky je obvykle kladen důraz, aby byly oproti běžnému projevu výraznější, jelikož herci musí rozumět všichni diváci v hledišti. Některé divadelní prostory navíc nejsou nejlépe akusticky řešeny. Tento problém je možné v současnosti vyřešit mikrofony a zesílením hercovy mluvy pomocí reproduktorů. Reprodukory jsou během divadelních představení často využívány jako zdroj hudby a případně dalších zvuků, které hru dotváří. Velmi podstatné je jejich rozmístění. Hudbu mohou produkovat i přítomní hudebníci. Zvuky mohou vznikat přímo na scéně. Podstatný je zejména jejich účel a s tím spojené užití. Určitý zvuk může být například spouštěčem následné akce a hudba může danou situaci dokreslovat.³⁵

³⁴ PAVIS, Patrice. *Analýza divadelního představení*. Přeložil Kateřina NEVEU. Praha: Akademie múzických umění v Praze v Nakladatelství AMU, 2020. Teoretická řada (Nakladatelství AMU). ISBN 978-80-7331-549-8. S. 97–106.

³⁵ PAVIS, Patrice. *Analýza divadelního představení*. Přeložil Kateřina NEVEU. Praha: Akademie múzických umění v Praze v Nakladatelství AMU, 2020. Teoretická řada (Nakladatelství AMU). ISBN 978-80-7331-549-8. S. 211–227.

3.5 Vizuální složky představení

Vedle hlasu je pro charakteristiku zobrazované postavy podstatný její vzhled, kdy nejpodstatnější částí bývá kostým. Ten by měl danou postavu podtrhovat a neměl by být zavádějící. Výjimka je možná v případě záměrného maskování postavy. Kostým by měl určovat společenský kontext a odpovídat prostředí, v němž se děj odehrává. Hranou postavou nemusí být jen člověk, ale i zvíře, věc, nadpřirozená bytost či cokoliv jiného. S kostýmem souvisí i líčení, které lze definovat jako tenkou vrstvu make-upu nanesenou na kůži nejčastěji v oblasti obličeje. Za líčení tak nelze považovat masku. Je důležité, aby kostým herci seděl a místo dotvoření dojmu postavy neznemožňoval herecký výkon. Kostým se během představení může měnit. Zobrazuje se tím mnohdy posun času v rámci příběhu nebo je tím poukázáno na změnu stavu postavy. Kostým bývá měněn také v případě, že jeden herec zobrazuje více postav, přičemž je nutné, aby tato okolnost byla srozumitelná divákovi a nejlépe podpořena ostatními aspekty.

Na scéně se zpravidla vyskytují předměty, které se nejčastěji označují jako rekvizity, případně dekorace. Zobrazují prostor, v němž se fiktivní příběh odehrává, a jsou důležitou součástí děje. Pro vizuální složku představení je nepostradatelnou součástí osvětlení. Může být užito přírodního světla, obvykle se však používají reflektory. U nich je velmi podstatné jejich rozmístění a s tím související úhel světla. Světlo může mít podle účelu různou intenzitu, případně může osvětlovat pouze určitou část scény. Pomocí barevných filtrů je možné vytvořit příznačnost scény. Všechny světelné aspekty se řeší pomocí světelné režie. Právě tato oblast divadla zažívá v současnosti největší rozvoj.³⁶

3.6 Tempo a rytmus přestavení

Tempo by se dalo označit jako subjektivní čas představení. Divákovi může čas při sledování plynout rychle nebo pomalu. S tím souvisí rytmus přestavení. Ten určuje, na které složky je kladen větší a menší důraz, kde je vložena pauza nebo se pospíchá, nebo jaké znaky se v průběhu opakují. Divák tak může předvídat, co bude následovat. Důležité je, aby přestavení

³⁶ PAVIS, Patrice. *Analýza divadelního představení*. Přeložil Kateřina NEVEU. Praha: Akademie múzických umění v Praze v Nakladatelství AMU, 2020. Teoretická řada (Nakladatelství AMU). ISBN 978-80-7331-549-8. S. 278–309.

v průběhu zůstalo pro diváka poutavé a nevytratila se jeho pozornost. Za daný efekt a výsledné uspořádání odpovídá především režisér, který daný systém během nastudování stanovil.³⁷

3.7 Analýza inscenace *Taky tě nenávidím*

Rozbor inscenace z pozice tvůrce není běžnou záležitostí nejen proto, že není schopen autenticky vnímat výsledný efekt konkrétního představení, ale také protože je složité pokusit se objektivně zhodnotit svou práci. Výsledek mé práce jsem z pozice diváka neviděla, proto bude má analýza podstatně odlišná. Chci nejprve zhodnotit inscenaci, teprve poté porovnáím, jak probíhala jednotlivá představení s ohledem na jejich odchylky. Pro svůj rozbor jsem si jako oporu zvolila Pavisův dotazník, jelikož ho považuji za systematický a pro můj nestandardní postup snadno upravitelný.³⁸

3.7.1 Produkce

V období koronavirové karantény jsem za účelem potěšit kolegu z divadla zužitkovala znalosti tvůrčího psaní a vytvořila dramatický text *Taky tě nenávidím*. V daném období měl sloužit při nemožnosti pořádání veřejných vystoupení pouze k privátnímu rozptýlení. Kolega však o hře informoval divadelní soubor, který můj koncept přijal do divadelního plánu. Umožnil mi proto divadelní zkoušky v prostorech kulturního domu Jilm. Než daný projekt dospěl k fázi jevištních zkoušek, bylo třeba vyřešit mnoho jiných technických záležitostí.

Obsazení hlavních postav, kterými jsou Hugh Vickrey a Jodie Maxwellová, bylo předem dáno. Mužské role se zhostil kolega Jan Falta, pro něhož byla divadelní hra napsána, a ženské role jsem se ujala sama. Hledání třetího herce do vedlejší role pana Goldberga bylo složitější. První vybraný kolega Václav Myslivec roli po uvážení odmítl z důvodu nadměrné časové vytíženosti. Roli vřele přijal druhý oslovený kolega Pavel Libnar.

Fakt, že na sebe vezmu i funkci režisérky, byl dán situací. Jelikož jsem neměla jako režisérka žádné předchozí zkušenosti, ale chtěla jsem k tomuto úkonu přistoupit zodpovědně,

³⁷ PAVIS, Patrice. *Analýza divadelního představení*. Přeložil Kateřina NEVEU. Praha: Akademie múzických umění v Praze v Nakladatelství AMU, 2020. Teoretická řada (Nakladatelství AMU). ISBN 978-80-7331-549-8. S. 229–234.

³⁸ PAVIS, Patrice. *Analýza divadelního představení*. Přeložil Kateřina NEVEU. Praha: Akademie múzických umění v Praze v Nakladatelství AMU, 2020. Teoretická řada (Nakladatelství AMU). ISBN 978-80-7331-549-8. S. 70–72.

absolvovala jsem seminář nazvaný Herec a Režisér pod vedením Jana Holce a Magdalény Tkačíkové. Tento seminář se konal v rámci mezinárodního festivalu amatérského divadla Jiráskův Hronov. Konkrétně se jednalo o 91. ročník, který byl pořádán v roce 2021.

Nastudování divadelní hry Taky tě nenávidím začalo sérií čtených zkoušek. Během nich se text nejen četl, ale i rozebíral po významové stránce. Rozebíraly se i charaktery a motivace jednotlivých postav. S přesouváním postav a textu do prostoru jsem velmi brzy začala řešit kulisy a realizaci scény. Záměrem bylo, aby vybrané kulisy dostatečně vyplňovaly prostor scény kvůli malému počtu herců, ale aby byly zároveň funkční a manipulace s nimi nebyla příliš náročná. Snažila jsem se taktéž o to, aby jejich pořízení nebylo příliš nákladné, protože divadelní soubor má omezené finanční prostředky. Převážná část kulis a stejně tak i kostýmů byla půjčena z osobního vlastnictví herců a menší část věcí byla pořízena z bazaru. Zbytek byl zakoupen.

Po dokončení vzhledu scény bylo zapotřebí řešit její nasvícení a doprovodné zvuky a hudbu. Za tímto účelem jsem oslovila souborového technika Čestmíra Bláhu, který s námi herci prošel celou hru a vyslechl si mé nápady. Podle předložených informací a dle svých zkušeností a možností zrealizoval technickou stránku.

Tým, podílející se na inscenaci, doplnila v neposlední řadě Naděžda Skálová v pozici nápovědy. Tato funkce je vzhledem k množství textu obou hlavních postav důležitou pojistkou při zkratové situaci. Naděžda Skálová byla kromě toho velmi nápomocná při přestavbách scén během vystoupení, které je potřeba zvládnout v co nejmenším časovém intervalu.

Celý proces nastudování a koordinace všech složek představení trval více než rok. Mezi poslední úkony před uvedením patřila tvorba plakátu. Pro tento účel jsme zvolili skupinovou fotografii všech tří herců v černobílém provedení. Snímek zhotovil a následné grafické úpravy provedl Jakub Ježek, který později zhotovil i snímky ze samotné inscenace.³⁹ Výsledná podoba plakátu byla využita taktéž na přední stranu programu pro diváky.⁴⁰

3.7.2 Obecná charakteristika inscenace

Inscenace má psychologický charakter a vyložení jednotlivých situací stojí na fantazii diváka. Má lehce romantický nádech, který je skrytý pod hádkami hlavních postav. Právě tyto hádky a

³⁹ Viz. přílohy C–E.

⁴⁰ Viz. přílohy A–B.

předstírání vztahu před jejich nadřazeným propůjčují hře komediální prvky. Pro spuštění děje inscenace je nezbytný pracovní pohovor, na kterém je Hugh Vickrey přijat na pozici archiváře, protože o jeho tajemství v daném okamžiku nikdo netuší. Celou inscenaci drží pohromadě tajemství, přičemž jen některá jsou odtajněna a spouští další akce, jiná jsou pouze latentně přítomna a nevyšlovena.

Soudržnost představení určuje společný cíl hlavních postav, kterým je zisk peněz. S tím automaticky souvisí i jejich touha po změně v jejich životě a během vzájemných interakcí se jejich charaktery ovlivňují a vyvíjí. Naproti tomu postava pana Goldberga, která jejich interakce narušuje a dává jim jiný směr (čímž je též rozvíjí), své současné postavení v životě měnit nechce. Činí tak dle mého názoru hlavně proto, že se změny bojí, tudíž zůstává oproti hlavním postavám pasivní.

Daná inscenace je mojí oficiálně uvedenou prvotinou z dramatického i režijního hlediska. Vznikla v prostředí amatérského divadla a bylo odehráno pouze pět představení. Kulturní dosah inscenace proto není nijak významný. Větší pozornosti by se jí mohlo dostat v případě uvedení v rámci divadelní přehlídky nebo uvedení ve větším městě.

3.7.3 Herecké výkony

Vyhodnotit herecké výkony je pro mě nejnáročnější úkol z celé analýzy, jelikož k hercům inscenace patřím. Proto bych chtěla rozebrat zejména způsob, jakým herec může vnímat a nastudovat roli. Jak již bylo zmíněno, existuje způsob identifikace s postavou, který je dle mého názoru více rozšířený. Byl mu věnován prakticky celý divadelní seminář, který jsem v rámci přípravy na režii absolvovala v rámci Jiráskova Hronova, kdy náplní bylo zamyslet se nad psychologií postavy, jejími vztahy k ostatním postavám a nad motivací jejího jednání. Možnost zobrazení postavy pomocí znaků byla opomenuta.

Osobně používám výhradně identifikační techniku a řekla bych, že mi pomáhá dosahovat lepších výsledků, a to i v případě ztvárnění postavy Jodie. Dle mého názoru mě navíc její charakter určitým způsobem též psychicky obohatil. Metodu identifikace běžně používá i kolega Jan Falta, kdy ve většině případů vychází ze svých životních zkušeností a charakterových podobností postav. Hugh byl pro něho oproti dosud hraným postavám velkou výzvou, jelikož je od nich charakterově velice odlišný a nejspíš se také přičí jeho životnímu přesvědčení. Hugh vystupuje velmi sebevědomě, až namyšleně a zdánlivě mu nezáleží na

ostatních. Pravděpodobně se ale jedná jen o pózu, díky níž si od ostatních udržuje odstup, protože z nich má strach, jelikož zatím nedostal příležitost zapracovat na své emoční inteligenci. Tím pádem by tato postava nebyla natolik odlišná od předešlých rolí kolegy a dalo by se na tomto základu stavět. Přestože jsme charakter Hughha, stejně jako ostatních postav, mnohokrát rozebírali, dovolila bych si tvrdit, že tuto postavu k sobě kolega nedokázal připustit a vnímal její charakter rozporuplně až negativně. Tento fakt se projevil i ve finální podobě inscenace. Proto mě mrzí, že jsem dříve o technice nastudování postavy s odstupem nevěděla. Tento poznatek bych chtěla uplatnit do budoucna a svou režijní práci vylepšit.

Důležitá byla práce na interakcích postav. Herci se totiž nemají držet pouze textu, ale je podstatné, aby na sebe autenticky reagovali a dávali si tak impulzy pro následné jevištní akce. Vzhledem k latentnosti a záměrnému zastření některých scén nebyl tento úkol vůbec snadný. Postihnout pravou podstatu a vložit do projevu dostatek emocí se nám proto někdy dařilo více a někdy méně, což mohlo ovlivnit i rytmus daného představení. Na rytmus měla vliv i jistota v textu, která byla v některých případech narušena. Jako autorka jsem měla nejspíše výhodu, protože text mi při dosavadních představeních nedělal potíže. Musela jsem však ve výjimečných případech reagovat na výpadek či přeskočení textu kolegy ztělesňujícího hlavní mužskou postavu. Avšak nikdy neměla daná situace na výsledek představení fatální vliv, a to především díky pohotové nápovědě.

3.7.4 Hudba a osvětlení

Hudební doprovod představení je pouštěn z reproduktoru, který je umístěn za regály uprostřed jeviště. Hlavní hudební motiv doprovází úvod a všechny přestavby a předěly představení. Dalšími zvuky, jež z reproduktoru zazní, jsou příjezd auta a cinkání klíčů při nočním dostavení se Goldberga do archivu, zpěv ptáků při scéně v parku a tlumená taneční hudba na počátku scény v Carolině šatně. První uvedený má oproti zbylým dvěma, které mají pouze dokreslit atmosféru, zásadní charakter vektorizace.

Na jevišti se ve většině případů střídá plné bílé světlo s velice nízkou intenzitou tmavě modrého světla, jež je užíváno k přestavbám a předělům mezi výstupy. Podobná, avšak o něco vyšší intenzita a zabarvení světla se užívá v případech nočních tajných návštěv vnitřních prostorů, dokud nedojde k mechanickému rozsvícení světla postavou na scéně. Toto rozsvícení je však též ovládáno divadelním technikem, jelikož skutečný vypínač se na jevišti nenachází.

3.7.5 Scénografie

Prostory scény jsou řešeny tak, aby vytvářely iluzi jedné místnosti. V pravé části jeviště jsou umístěny dveře, které zde zůstávají po celou dobu představení. Uprostřed jeviště stojí dva regály s šanony, které demonstrují prostředí archívu. V ostatních výstupech jsou tyto regály překryty černou látkou, která se shoduje s pozadím. V levé části jeviště stojí stůl, který je podle zobrazovaného prostředí různě natočen a dle toho se u něj střídají tři různé židle. Odlišně jsou dveře a regály modifikovány jen při scéně, která zobrazuje Carolinu šatnu, kde stůl úplně chybí a na scéně je pouze jedna židle a dva taburety. Dveře jsou otevřené dokořán a jsou na nich uchycené pruhy látky. Na regály je upevněna konzole se záclonou pro vytvoření iluze okna. Děj situovaný venku před archívem nebo v parku se odehrává na forbině jeviště před zataženou oponou. V případě parku je zde umístěna lavička.

Příběh inscenace se odehrává na jevišti a jen málokdy v jejím průběhu dochází k narušení tohoto prostoru. Prvním případem je situace, kdy Hugh poukazuje na hercem spontánně zvolené diváky, kteří mají představovat muže, jimž patří dané bankovní účty a povýšeně k nim promlouvá. Dále je užito bočního vchodu do sálu pro příchod mužských postav do parku a odchodu Hughu z parku. Poslední porušení prostoru mezi jevištěm a hledištěm se odehraje v momentě vhození drobné rekvizity mezi diváky, kterou Hugh našel v úložném prostoru taburetu během výstupu v Carolině šatně.

3.7.6 Rekvizity a kostýmy

Kromě již zmíněných objektů na scéně je během představení užíváno dalších rekvizit. Prostředí Goldbergovy pracovny dotváří na stole umístěný telefon (pevná linka), obrázek jeho ženy (k divákům otočený rubem) a notebook, jenž je následně užíván i v archívu. Se všemi předměty je hned během první scény interagováno a stejně tak i se zásuvkou stolu, kam je uložen životopis Hughu. Zásuvek u stolu je využito i v prostředí archívu, kde v nich jsou schované láhve whisky a sklenička. Užívá se i dalších úložných prostorů, jako jsou taburety v Carolině šatně nebo kabelky, kterou nosí Jodie. Předměty z nich vytahované však v ději nehrají podstatnou roli, mají představení pouze vizuálně a komicky ozvláštnit. Naopak důležitou rekvizitou je dárek, který Jodie v archívu zapomene a je důvodem její návštěvy mimo pracovní dobu. Později se jako pojítka nachází odložený v šatně Carol. Neméně podstatnou součástí děje je mobilní

telefon, na němž má Hugh fotografie, které by mohly Jodie usvědčit, a který je později rozdupán. Co se týče technického vybavení, které se nachází v bance, je jeho zastaralost symbolizována starou televizní obrazovkou. Za zmínku na závěr určitě stojí i hasicí přístroj, který Jodie symbolicky použije k sebeobraně.

Převažují kostýmy odpovídající úřednímu prostředí, jelikož se v něm odehrává největší část příběhu. Pro Goldberga je typický oblek, Hugh nosí většinou formální kalhoty, košili a vestu, případně svetr. Triko má na sobě Goldberg při neplánované večerní návštěvě archivu a Hugh má na sobě triko při setkání v parku a v Carolině šatně. Všechny tyto kostýmy jsou v poměrně neutrálních a formálních barvách, jakými jsou černá, bílá a šedá. Nejodvážnějším kostýmem představení jsou trenýrky s fotbalovým motivem, kravata a sluneční brýle v podání Goldberga při návštěvě Caroliny šatny. Jodie kombinuje šaty a sukně různých barev.

Tyto barvy jsou určitým znakem, který lze sémiologicky vyložit. Vedle skryté symboliky podtrhávají časový posun v ději. Během pracovního pohovoru a prohlídky pracoviště má Jodie na sobě černé neutrální šaty a nevyčnívá mezi mužskými postavami. Při pracovním setkání s Hughem v archivu, které se nese ve velmi přátelském duchu, má na sobě modrou sukni, kterou při dalším a dějově zásadním výstupu doplní modrým blejzrem. Modrá barva symbolizuje klid a důvěru, která je právě během těchto jednání narušena. Pro setkání v parku zvolí Jodie zlatožluté šaty. Žlutá je často vnímána jako velmi pozitivní barva, která vzbuzuje víru v budoucnost. Ve středověku však byla symbolem ponížení a musely ji nosit například prostitutky. To, že se Jodie dříve jako prostitutka živila, vyjde právě v tomto výstupu najevo. V šatně Carol se Jodie objeví v růžové sukni. Růžová je barvou naivity a sentimentálního smýšlení. Může symbolizovat odvrácení od reality a odmítání problémů. Právě v této scéně Jodie s růžovým boa oslavuje své budoucí bohatství a Hugh poeticky, až zamilovaně líčí, jak mu Jodie ničí život. Je vhodné zmínit, že na jevišti je během tohoto výstupu užito i žlutého a růžového taburetu. Při závěrečných jednáních je opět Jodie oblečena do černé, která nyní může symbolizovat blížící se konec.⁴¹

⁴¹ FRÁŇOVÁ, Veronika. Psychologie barev - Symbolika barev. www.onlio.com [online]. Copyright © Onlio, a.s., 2023 [cit. 06.04.2023]. Dostupné z: <https://www.onlio.com/-/psychologie-barev-symbolika-barev>

3.7.7 Uvedení inscenace

Sjednání termínů a podmínek představení odehraných na podzim 2022 si vzal na starost Pavel Libnar. Osobně jsem si tuto komunikaci s pořadatelem vyzkoušela při sjednávání termínů přestavení na únor 2023.

Propagaci jednotlivých termínů po domluvě zařizoval pořadatel, kterému jsme vždy dodali univerzální plakát ke hře v elektronické podobě. Plakát mohl být následně doplněn o informace specifické pro konkrétní představení, jakými jsou zejména datum konání a čas začátku představení. Pro internetovou propagaci na stránkách pořadatele jsme na vyžádání rozesílali i krátkou anotaci či poskytli jakékoliv další informace týkající se divadelní hry Taky tě nenávidím.

Datum premiéry bylo původně stanoveno na neděli 18. září 2022 v jilemnickém kulturním domě Jilm. Došlo však k odložení pro onemocnění herce Pavla Libnara koronavirem. Premiéra se proto oficiálně uskutečnila až 30. října 2022. Předpremiéra byla odehrána 27. října 2022 v Bukovině u Čisté. Další přestavení se konala 4. listopadu 2022 ve Valteřicích, 11. února 2023 v Desné a poslední z nich 25. února v Josefově Dole.

3.7.8 Porovnání jednotlivých představení

Nejpozitivněji bych hodnotila první představení v Bukovině u Čisté, kde mělo představení spád a interakce herců byly výrazné, přesto přirozené. Pozitivní vliv měly i menší prostory a tím pádem větší kontakt s publikem, které na představení v průběhu spontánně reagovalo a tím hercům napomáhalo k co nejlepšímu výkonu. V Jilemnici a ve Valteřicích nebyla daná představení natolik emocionálně vykreslena a diváci mnohdy reagovali na úplně jiné podněty obsažené v představení. Během únorových představení se projevil časový odstup a kvůli rozporu v daném divadelním kolektivu i nedostatečné množství zkoušek. To mělo vliv hlavně na textovou složku, která tím byla u obou představení ovlivněna a pozměnila nádech a rytmus představení, který se nám z hereckého pohledu jevil pomalejší, přestože reálný čas byl oproti normálním podmínkám zkrácen.

3.7.9 Sociálně a kulturně antropologický kontext publika

Dějová linka inscenace není příliš výrazná a jednotlivé informace jsou odhalovány postupně. Přestože dané drama má komediální prvky a bylo psáno hlavně za účelem pobavení, je spíše psychologické a stojí více na konverzaci než na akcích postav. Pozornost diváka je udržována i díky vizuální pestrosti rekvizit. Přesto je od diváka vyžadován otevřený způsob přemýšlení a fantazie. Hra proto není vhodná pro diváky hledající nenáročné pobavení a též není určena dětskému publiku.

Musím bohužel konstatovat, že obyvatelstvo maloměsta Jilemnice a menších okolních obcí není nejvhodnějším cílovým publikem pro tuto inscenaci. Z vlastních zkušeností vím, že se v prostředí maloměsta preferuje zaběhlý způsob života a ověřené sociální konstrukty se aplikují i na oblast umění. Některá témata, kterých se inscenace dotýká, jsou zde stále vnímána jako tabu. U typického maloměstského diváka proto není docíleno pochopení a zájem o charakter a psychologický růst hlavních postav. Pro usedlý a neměnný způsob života může být naopak více sympatizováno s postavou Goldberga. Takový divák navíc nemůže rozklíčovat některé interní narážky. Výhodou bylo, že se na představení kvůli příbuzenským, přátelským a divadelním vztahům přijeli podívat i diváci z větších měst a bylo možné tyto dva pohledy porovnat. Velmi zajímavé zjištění pro mě bylo, že na pozitivní vnímání hry neměl vliv věk diváka. Výjimkou bylo pouze nepřijetí použitých vulgarismů starším publikem. Mladší diváci byli schopni lépe vnímat jejich opodstatnění a sociálně-kulturní kontext v rámci fiktivního světa inscenace. Dané zkušenosti si velmi vážím, ale pro další uvedení bych volila raději větší města.

Závěr

Cílem bakalářské práce bylo představení a následné zhodnocení dramatického textu a inscenace Taky tě nenávidím. Měl být též postihnut kontext amatérského divadla, jelikož právě v rámci scény amatérského divadla byla hra nastudována a uvedena. Daného cíle bylo dosaženo, i když v rozboru by se dalo zcela jistě pokračovat.

V první kapitole jsem vysvětlila pojem divadla. Následně nastínila divadelní historii s důrazem na vyčlenění amatérského divadla. Zvláště jsem se zaměřila na historii souboru Divadlo V Roztocké a svoji participaci v něm.

V druhé kapitole jsem rozebrala pojem textu a jeho vztah k divadlu. Více jsem se soustředila na dramatický text. Nebyla opomenuta ani otázka autorství v divadle, a byl proto vysvětlen i pojem autorského divadla, pod nějž spadá daná inscenace. Následně jsem se věnovala tvorbě dramatickému textu Taky tě nenávidím.

Ve třetí kapitole jsem se zaměřila na metodologii a složky divadelního představení, na které je možné se při analýze soustředit. Následně bylo poukázáno na to, jaký mají dopad na rytmus konkrétního představení a vnímání představení divákem. Tyto poznatky jsem využila k rozebrání představení z pozice tvůrce a přiblížila se tak dramaturgické analýze, přestože využívám do velké míry i jiných metodologií.

Z členění textu je patrné, že práce není striktně rozdělena na teoretickou a praktickou část. Učinila jsem tak z důvodu bezprostřední aplikace teoretických poznatků na dosavadní praktické poznatky, ke kterým jsem došla během práce na divadelním projektu Taky tě nenávidím. Potvrdilo se mi, že hodnotit umění je obtížné, jelikož je velmi subjektivní. Neexistuje proto pouze jediná metodologie a je možné k dílu přistupovat z různých úhlů pohledu. Znalost divadelní teorie proto není pro divadelní praxi nezbytná, ale může být v určitých ohledech nápomocná. Práce proto poukazuje i na historii divadelní kritiky a vzdělávání v rámci amatérského divadla, kterého jsem při přípravě na tento projekt využila.

V bakalářské práci jsem se do značné míry věnovala propojenosti složek divadelního představení a také propojenosti profesí, které jednotlivé složky zajišťují. V případě projektu Taky tě nenávidím jsem si jich mnoho vyzkoušela a zjistila, jak mohou pozitivně ovlivňovat celistvost inscenace, ale zároveň mohou její realizaci komplikovat kvůli nedostatečné objektivitě a chybějící konfrontaci názorů. K takové konfrontaci proto v případě inscenace Taky tě nenávidím došlo až s názory publika, které reagovalo různorodě zejména na základě

svého sociálního a kulturního začlenění ve společnosti. Došla jsem ke zjištění, že společenský kontext může mít velký vliv i na herce a přijetí jeho role, proto si myslím, že by se této oblasti měla v rámci divadelní praxe věnovat větší pozornost. Doufám, že poučení, které mi tato práce přinesla, do budoucna uplatním v divadelní praxi a zdokonalím díky němu především své dramatické a režijní dovednosti.

Seznam literatury

CÍSAŘ, Jan. Cesty českého amatérského divadla: vývojové tendence. Praha: IPOS, 1998. ISBN 80-7068-129-2.

CÍSAŘ, Jan. Přehled dějin českého divadla. 2. vyd. V Praze: Akademie múzických umění, 2006. ISBN 80-7331-072-4.

FISCHER, Otokar. Činohra Národního divadla do roku 1900. 2.vyd. Praha: Československý spisovatel, 1983.

FIŠER, Zbyněk. Tvůrčí psaní: malá učebnice technik tvůrčího psaní. Brno: Paido, 2001. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-85931-99-0.

HOŘÍNEK, Zdeněk. Drama, divadlo, divák. 3. vyd. Brno: Janáčkova akademie múzických umění v Brně, 2012. ISBN 978-80-7460-026-5.

KNAPPOVÁ, Miloslava. Jak se bude jmenovat? 2. uprav. a dopl. vyd. Praha: Academia, 1985. Malá jazyková knihnice.

KOVALČUK, Josef. Téma: autorské divadlo. Brno: Janáčkova akademie múzických umění v Brně, 2009. ISBN 978-80-86928-61-6.

LEDERBUCHOVÁ, Ladislava. Průvodce literárním dílem: výkladový slovník základních pojmů literární teorie. Praha: Nakladatelství H & H, 2002. ISBN 80-7319-020-6.

LUKEŠ, Milan. Umění dramatu. Praha: Melantrich, 1987. Estetika divadelní a filmové tvorby.

MERENUS, Aleš, Iva MIKULOVÁ a Jitka ŠOTKOVSKÁ, ed. Text a divadlo. Praha: Academia, 2019. Theatrológica. ISBN 978-80-200-3108-2.

PAVIS, Patrice. Analýza divadelního představení. Přeložil Kateřina NEVEU. Praha: Akademie múzických umění v Praze v Nakladatelství AMU, 2020. Teoretická řada (Nakladatelství AMU). ISBN 978-80-7331-549-8.

PAVLOVSKÝ, Petr, ed. Základní pojmy divadla: teatrologický slovník. Praha: Libri, 2004. ISBN 80-7258-171-6.

VLAŠÍN, Štěpán, ed. Slovník literární teorie. 2. rozš. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1984.

ZICH, Otakar a OSOLSOBĚ, Ivo. Estetika dramatického umění: teoretická dramaturgie. 2. vyd. Praha: Panorama, 1986.

ŽANTOVSKÁ, Irena. Divadlo jako komunikační médium. Praha: Nakladatelství Akademie múzických umění, 2012. ISBN 978-80-7331-243-5.

Seznam internetových zdrojů

FRÁŇOVÁ, Veronika. Psychologie barev - Symbolika barev. www.onlio.com [online]. Copyright © Onlio, a.s., 2023 [cit. 06.04.2023]. Dostupné z: <https://www.onlio.com/-/psychologie-barev-symbolika-barev>

Historie. Divadlo V Roztocké - Jilemnice. [online]. Copyright © 2010 Všechna práva vyhrazena. [cit. 13.03.2023]. Dostupné z: <https://divadlo-jilemnice.webnode.cz/historie/>

Seznam příloh

Příloha A – Plakát ke hře Taky tě nenávidím (fotografie a grafická úprava Jakub Ježek)

Příloha B – Program ke hře Taky tě nenávidím (zadní strana)

Příloha C – Fotografie pátého výstupu prvního dějství z představení Taky tě nenávidím ve Valteřicích (vlevo Jan Falta, vpravo Anna Buřičová; fotograf Jakub Ježek)

Příloha D – Fotografie prvního výstupu druhého dějství z představení Taky tě nenávidím ve Valteřicích (vpředu Jan Falta, vzadu Anna Buřičová; fotograf Jakub Ježek)

Příloha E – Fotografie druhého výstupu druhého dějství z představení Taky tě nenávidím ve Valteřicích (vlevo Pavel Libnar, vpravo Anna Buřičová a Jan Falta; fotograf Jakub Ježek)

Příloha F – Dramatický text Taky tě nenávidím

Příloha A – Plakát ke hře Taky tě nenávidím (foto a grafická úprava Jakub Ježek)

Příloha B – Program ke hře Taky tě nenávidím (zadní strana)

Divadlo V Roztocké uvádí autorskou hru

Vykrást banku osobně je pasé. Pokud jste počítačový mág, půjde to jistě i z pohodlí domova ... téměř. Ovšem co když se vám do cesty připlete zvědavá sekretářka? A co když je v dané bance všechno poněkud zastaralé? Může se to vůbec podařit i za cenu mnoha ústupků a ve spolupráci s někým, koho z celého srdce nenávidíte?

HUGH VICKREY

JODIE MAXWELL

pan GOLDBERG

JAN FALTA

ANNA BUŘIČOVÁ

PAVEL LIBNAR

TECHNIKA

NÁPOVĚDA

ČESTMÍR BLÁHA

NADĚŽDA SKÁLOVÁ

SCÉNÁŘ A REŽIE

ANNA BUŘIČOVÁ

PS. TAKY TĚ NENÁVIDÍM?!

Příloha C – Fotografie pátého výstupu prvního dějství z představení Taky tě nenávidím ve Valteřicích (vlevo Jan Falta, vpravo Anna Buřičová; fotograf Jakub Ježek)

Příloha D – Fotografie prvního výstupu druhého dějství z představení Taky tě nenávidím ve Valteřicích (vpředu Jan Falta, vzadu Anna Buřičová; fotograf Jakub Ježek)

Příloha E – Fotografie druhého výstupu druhého dějství z představení Taky tě nenávidím ve Valteřicích (vlevo Pavel Libnar, vpravo Anna Buřičová a Jan Falta; fotograf Jakub Ježek)

TAKY TĚ NENÁVIDÍM

divadelní hra o třech dějstvích a třech postavách

Anna Buřičová

POSTAVY:

HUGH VICKREY
JODIE MAXWELL
pan GOLDBERG

První dějství: VÝSTUP 1

V Goldbergově kanceláři sedí na pracovním pohovoru Hugh. Pan Goldberg listuje jeho životopisem.

GOLDBERG: No, pane Vickreyi, ... už teď vám mohu sdělit, že vskutku vyhovujete našim požadavkům. Líbí se mi váš svěží přístup a máte více než odpovídající vzdělání. Kéž by bylo více takových. Otázkou však zůstává, zda ho umíte stejně dobře uplatnit.

HUGH: Na to se můžete spolehnout, pane Goldbergu. Na škole nás posílali na praxe, čehož si osobně velmi vážím. Můžete zavolat docentu Hopkinsovi, který nám byl vždy k dispozici a dohlížel na řádné vykonávání. Kontakt na něho najdete v mých referencím.

GOLDBERG: To nebude třeba. Na co máme zkušební dobu, no ne? Kdy můžete nastoupit?

HUGH: Mohu se to pokusit zařídit i dříve, ale nejlépe ode dneška za týden.

GOLDBERG: Výborně, to by vyhovovalo. Nemám na vás další otázky. Máte ještě čas? Chtěl byste se blíže seznámit s vaším (uvědomí si přeřeknutí), ehm naším pracovištěm?

HUGH (trochu zaskočen tou velkorysou nabídkou): Ovšem, pokud je to možné, bylo by mi ctí.

GOLDBERG: Skvěle. Vydržte momentík. (vytlučí číslo a mluví do telefonu) Přijďte prosím ke mně.

Chvilíčku je ticho. Hugh si všimne poměrně děsivého obrázku ženy na Goldbergově stole.

HUGH (snaží se mile): To je vaše žena?

GOLDBERG (pyšně): Ano, má milovaná Ruth.

HUGH (těžko hledá slova): Je ... opravdu velmi ... půvabná.

GOLDBERG: Děkuji. Jsem si toho vědom.

Někdo zaklepe na dveře.

GOLDBERG: Vstupte.

Vchází Jodie.

GOLDBERG: Slečno Maxwelllová, buďte tak laskava a ujměte se tady pana Vicreye. Ukažte mu prostory archívu a zodpovězte mu případné dotazy ohledně naší firmy.

JODIE: Zajisté, pane Goldbergu. (obráti se na Hugh) Jodie Maxwelllová, moc mě těší.

Jodie podává ruku a Hugh ji vřele přijme.

HUGH: Hugh Vickrey, potěšení je na mé straně.

JODIE: Následujte mě.

Rozejde se ke dveřím, ke kterým však Hugh přiskočí první, aby jí je mohl otevřít. Jodie se usměje a vychází ze dveří. Hugh ji úsměv oplátí, obrátí se ještě k panu Goldbergovi a podají si ruce.

HUGH: Moc vám děkuji, pane Goldbergu.

GOLDBERG: Nemáte zač. Ještě se uvidíme.

HUGH: To budu velmi rád.

Hugh odchází a zavírá za sebou dveře.

První dějství: VÝSTUP 2

Hugh a Jodie přicházejí do místnosti archívu, určené pro nejnovější dokumenty.

JODIE: To by bylo vše k loňským záležitostem a zde (ukáže na regál) máme uložené všechny prozatímní výpisy za tento rok.

HUGH: Tedy, abych pravdu řekl, nečekal jsem natolik rozsáhlé prostory. Povězte mi, jak se v tom vyznáte? Musíte být vědma.

JODIE (lehce v rozpacích): Ehm, nepřehánějte.

HUGH (položí si ruku na srdce, ujišťuje ji): To bych si nedovolil, skutečně.

JODIE: Prosím vás, je naprosto jasné, že se v tom dokonale zorientujete během prvních pár dní.

HUGH: To doufám. Ale stále ještě nevím, zda jsem přijat.

JODIE: Blázníte? Myslíte si, že by vám pan Goldberg nabídl prohlídku budovy, kdyby se už dávno nerozhodl?

HUGH: Jste si tím jistá?

JODIE: No ovšem. A jen počkejte, až vám donesu nějaké spisy od pana Goldberga k zařazení do kartotéky, budu se ptát zase já vás, jak se v tom vyznáte.

HUGH: Teď přeháníte zase vy.

JODIE: Ani v nejmenším, pane kolego.

HUGH: (lehce se zasměje) Co byste v tom případě řekla, kdybych vás pozval na kolegiální skleničku?

JODIE: Ráda bych, ale končím tu celkem pozdě. Navíc bych se ještě musela zastavit doma a ...

HUGH: To vůbec nevadí. V kolik a kde vás mohu vyzvednout?

JODIE: A co kdybychom se sešli rovnou na místě, řekněme ... v půl deváté?

HUGH: Dobře. Přiznám se, že jsem se přistěhoval teprve nedávno a moc to tu neznám, nerad bych vás zatahl do nějaké pochybné putyky. Máte nějaký oblíbený podnik?

JODIE (ujede jí v ironickém tónu myšlenka původně jen pro ni): O jednom bych věděla.

HUGH: A nedala byste mi adresu, prosím?

JODIE (v rozpacích, že ji Hugh slyšel): Jestli chvíličku vydržíte.

HUGH: Samozřejmě.

Jodie odejde. Hugh chvíli počká, pak se nenápadně poohlídne po místnosti. Potom se vrací Jodie.

JODIE: Tak tady to je.

Jodie dá Hughovi lísteček.

HUGH: Děkuji mockrát. Už se těším na večer.

JODIE: Já též. Ale teď když mě omluvíte, musím se vrátit k vyřizování naléhavé pracovní záležitosti. Ven už trefíte sám nebo vás mám doprovodit?

HUGH: Nedějte si starosti, poradím si. Tak v půl deváté?

JODIE (přikývne): V půl deváté.

Jodie odchází. Hugh se podívá na lístek, pak se podívá směrem, kam odešla.

HUGH (pro sebe): Pff, naivka.

První dějství: VÝSTUP 3

Hugh vchází do dveří tmavého archivu s baterkou.

HUGH: Alarm jsem vypnul. Kamery taky.

Hugh rozsvítí velké světilo a vypne baterku.

HUGH: Dáme se do díla.

Přijde k regálu, zhlédne si ho a sáhne po jednom šanonu, který vyndá a začne v něm listovat.

HUGH: Tak se ukažte pánové, kterých dvacet z vás má nejtuchnější účty s neomezeným limitem? Kdyby vás bylo případně i víc, nezlobil bych se.

Zaujme ho jedna složka vytáhne ji. Šanon si odloží na stůl. Pročítá si ji.

HUGH: Hm, pane Afforde, úsilí vložené do vaší skromné firmy se, jak vidím, vyplatilo. Jen tak dál.

Odloží ji na stůl a jde k regálu pro sousední šanon. Taky prohledá složky. Nalezne hned dvě.

HUGH: No, ani pan Bailey a pan Brooks na tom také nejsou zrovna špatně s jejich výdělků na mezinárodní burze.

Rozloží si všechny složky na stůl a začne si je mobilem fotit. (Při tom pokračuje v monologu.)

HUGH: Jistě ani ti další pánové za vámi příliš nezaostávají, avšak takhle mi budete prozatím stačit. Ani nevíte, co dá práce nastudovat váš účet a prolomit vaše několikanásobné zabezpečení, ale s radostí to rozřeším místo toho, abych si z nudy skládal puzzle. A nemusíte se bát, nezajímá mě ani cent z vašich šosáckých kasiček. Posloužíte mi jen jako dobrý filtr

státních peněz k hromadě mých anonymních účtů. Navíc vaše nechutně velké obraty nikdo zvlášť nekontroluje. Ta sekunda, kdy tam něco přibude a zase ubude, je tedy úplně nepodstatná, především když ji nikdo ani nedohledá v historii transakcí. No není to báječné?

Uloží složky zpátky do šanonů a ty zpátky do regálu. Neodolá, nahlédne ještě do dalšího šanonu.

HUGH: Ó, pan Carter, vy budete zřejmě další na řadě, vrátím se k vám příště. To slibuji.

Vrátí i tento šanon zpět.

HUGH: Takže děkuji pánové, pro dnešek se loučím. Zisku zdar!

Hugh zhasíná. Zapne baterku a odchází.

První dějství: VÝSTUP 4

Hugh sedí (možná trochu podřimuje) u svého notebooku v archivu. Přichází Jodie s papíry v jedné ruce a v druhé drží dárkovou tašku.

JODIE: Zdravím, Hugh, tyhle složky posílá pan Goldberg. Prý už budeš vědět.

Jodie chce Hughovi položit papíry na stůl, ale Hugh reaguje pohotověji – postaví se, gentlemany je převezme a sám si je položí na stůl.

HUGH: Jojo, děkuji, čekal jsem na ně. Vidím, že ses dnes vyspala dobře. Nebo se za tvým oslnivým úsměvem skrývá ještě něco víc?

JODIE: Jdi ty, lichotníku. Nedáš si kávu?

Hugh si sedne opět za stůl.

HUGH: Ne děkuji, jsi hodná, ale jistě musíš mít spoustu důležitějších věcí na práci.

JODIE: To je fakt, jelikož pan Goldberg moji náladu zrovna nesdílí, snaží se mi ji záplavou úkolů co nejvíc pokazit.

HUGH: Neříkej. To mě velice mrzí. Jak to?

JODIE: Manželka.

HUGH: Ach tak.

JODIE: Hádal se s ní ráno dvě hodiny po telefonu.

HUGH: Říkal jsem si, s kým vede tu vášnivou debatu. A důvod?

JODIE: Byla v kosmetickém salonu. Nechala si udělat vlasy, nehty i make-up a on si toho ani nevšiml. Ale to nejhorší je, že tohle všechno bylo kvůli jejich výročí, na které úplně zapomněl. Takže teď budu muset shánět kytky, bonboniéru a nejspíš zarezervovat pobyt někde u moře, aby si to u ní vyžehlil.

HUGH: Kvůli jednomu zapomenutému výročí? Není to trochu moc?

JODIE: Jo. Taky se mi zdá, ale poté co ji posledně přinesl povadlé lilie a ona mu hrozila rozvodovými papíry, musí přijít s něčím extra.

HUGH (opatrně): To je tak náročná?

Jodie se na Hughu podezřívavě zadívá.

JODIE: Předpokládám, žeš už viděl její fotku, nemám pravdu? Je to až s podivem, že?

HUGH: Možná trošičku, ale ... třeba je to velice ... milá dáma.

JODIE: Klidně to řekni narovinu, já to panu Goldbergovi neprásknu. Vidím to stejně, ale vrtat se mu do toho raději nechci.

HUGH: Chápu.

Hugh poukáže na dárkovou tašku v její ruce.

HUGH: To je první dárek ze seznamu?

JODIE: Ne, to fakt ne. Ten mám pro kamarádku, večer jdeme slavit.

HUGH: V tom případě doufám, že si to hezky užijete. A zatím ti přeju, pokud možno, klidný zbytek pracovní doby.

JODIE: Díky a nápodobně.

Hugh začne listovat papíry a zapisovat si poznámky do počítače. Jodie odchází, ale u regálu zpomalí. Koukne se nenápadně přes rameno na Hughu a když zjistí, že se nedívá, položí dárkovou tašku na zem a vytáhne jeden šanon. Rychle ho prolistuje, pak se u jedné složky zastaví a chvíli ji zkoumá. Hugh ji celou dobu nenápadně sleduje a opatrně vytáhne mobil a udělá si pár fotek, tak aby to nepostřehla... téměř. Poté co Jodie zaslechne šramot, uloží šanon zpátky na místo a potichu (avšak kvapně) odejde. Hugh se ujistí, zda už je pryč a pozvedne obočí.

HUGH: Zajímavé. Popravdě jsem čekal, že najít potenciálního pachatele na moje místo bude větší oříšek. Sakra, co tam vůbec chtěla hledat? Zrovna ona? Nejspíš to nemělo význam, ale byla to chyba. Dost hloupá chyba. (podlý úsměv, krátká pauza) Promiň, Jodie, není v tom nic osobního.

První dějství: VÝSTUP 5

[Tma (archív).] Jodie stojí na ulici a telefonuje.

JODIE (provinile): Dobrý večer, pane Goldbergu. Já se velice, ale velice omlouvám, že vás ruším takhle pozdě, ale nemohl byste mi, prosím vás, odkódovat archív. Omylem jsem tam zapomněla dárek pro kamarádku, se kterou se mám za chvíli sejít.

Ticho, kdy Jodie poslouchá, co ji pan Goldberg říká.

JODIE: Ano, ano, já vím, ale sháněla jsem ho přes dva měsíce a ona má dnes narozeniny. Skutečně by to nešlo?

Opět pauza, kdy Jodie poslouchá a úlevně si oddechne.

JODIE: Děkuju vám mockrát, opravdu nevím, co bych si jinak počala. Jistě. Sejdeme se u zadního vchodu.

JODIE: Uf, snad to ještě stihnu včas.

Jodie si uloží telefon a všimne si, že dveře archivu jsou pootevřené.

JODIE: Počkat. Ono je otevřeno? To je divný. Hodně divný.

[Rozsvěcí se.] Hugh sedí na stole v archivu se sluchátky na uších, listuje složkami a pak je zadumaně zkoumá. Jodie opatrně a neslyšně vchází do dveří (s nějakým obraným prostředkem v ruce). Jde blíž a dojde ji, že je to Hugh. Zprvu je v šoku, ale hned ji to taky dopálí a vydá se ho konfrontovat.

JODIE (nasupeně): Ty!

Hugh se příšerně lekne a sundá si sluchátka.

HUGH (vyhrkne): Kurva, co tu děláš?!

Hugh začne sbírat složky.

JODIE: No dovol. To bych se měla spíš ptát já tebe! Proč se hrabeš v těch dokumentech, hm?!

Hugh je stále trochu vykořelený. Zhlídne si svoje ruce, ve kterých drží ještě nějaké složky, položí je, nabere sebevědomí a založí si ruce na hrudi.

HUGH (klidně s náznakem nadřazenosti): Do toho ti nic není.

JODIE: Aha. (ironicky) Ještě řekni, že mám přijít zítra normálně do práce a předstírat, že se nic nestalo. Co si o sobě vůbec myslíš?!

HUGH (pokračuje v klidném duchu): Ale jdi. Zrovna od tebe to sedí.

JODIE (nechápajíc): Cože? O čem to mluvíš?

HUGH (klidně a velmi arogantně): O ničem konkrétním, ale čistě teoreticky, kdybychom se navzájem obvinili z prohrabávání dokumentací bankovních klientů, komu by pan Goldberg asi uvěřil spíš? Tobě? Když na nočních záznamech z kamer nebude nic neobvyklého. Nebo mně? Když mám v mobilu celkem čerstvé fotky, jak nahlížíš do již zařazených složek, na které nemáš a nikdy jsi neměla ani šáhnout. Jako třeba dnes dopoledne.

JODIE: Čekáš snad, že ti to sežeru i s navijákem? Ne, kecáš. Žádný fotky nemáš.

HUGH: Když to říkáš, ale v tom případě bych se asi měl objednat k očnímu, asi špatně vidím. Nemohla bys mi proto pomoci a říct mi, co je tedy tohle?

Hugh vyndá svůj mobil ze zadní kapsy u kalhot a ukáže jí ty fotky, načež se mu Jodie pokusí neúspěšně mobil sebrat.

JODIE: Ty hajzle!

Hugh si mobil uloží zpět do kapsy.

HUGH: Nono, takhle se mnou nemluv. Copak tě nikdo neučil slušnému chování? Pro tentokrát ti to odpustím, jelikož jsem velmi velkorysý, ale být na tvém místě, tak si dám do budoucna sakra majzla, co vypustím z té tvý nevyvážený huby. Je ti to jasný? Myslím, že nechceš vysvětlovat, proč tvojí vinou zmizely velké státní finance neznámo kam. A jestli jen cekneš, postarám se, aby tě to sakra mrzelo. Dobře si to pamatuj.

JODIE: Nemůžeš mě takhle vydírat. Nejsem z těch, co se nechaj lehce zastrašit, to ty máš průser. Ne já!

HUGH: Zvláštní. Nevšiml jsem si, že by na policii do vězení zavírali svědky místo kriminálníků.

JODIE: Tss, to ti neprojde.

HUGH: Opravdu? (ironicky) No to je mi líto. Ani když se pak nějaká větší sumička objeví na jakémsi účtu s tvým jménem? A kreditka s ním spojená v tvojí kabelce?

JODIE: Tohle ... to ... to ...

HUGH: No co? Buď hodná a ve vlastním zájmu drž jazyk za zuby. Nic víc, nic míň. Na to by ti tvoje omezená mozková kapacita mohla stačit. A možná si ty fotky nechám pro sebe, ale to si ještě dvakrát rozmyslím.

Ozvou se zvuky příjezdějícího a parkujícího auta. Hugh to rozhodí, zkoukne nepořádek kolem sebe.

HUGH: A do prdele!

Hugh začne rychle uklízet složky do šanonu a strká je urychleně na jejich místo v regálu. Jodie se na něho dívá, pak k němu přistoupí blíž a přitiskne se na něho celým tělem.

HUGH: Co to kruci děláš?

JODIE: Zachraňuju ti zadek, ty sobecký hovado.

HUGH: Co, co? Cože?

JODIE: Mlč!

Jodie si obmotá Hughovi paže kolem pasu, sama mu dá jednu ruku kolem krku a druhou mu pohladí tvář. Vchází pan Goldberg.

JODIE (sladce): Moc si cením tvé obětavosti, miláčku, ale kvůli mně ses sem opravdu trmáčet nemusel. Už jsem ti to říkala. Na druhou stranu jsem moc ráda s tebou zase po delší době takhle sama. Skoro jsem se bála, že už se nedočkám.

Pan Goldberg si odkašle.

GOLDBERG: Ehm. Co se to tu děje?

Jodie hraje překvapenou, odtáhne se od Hugh a otočí se na pana Goldberga.

JODIE: Ou, pane Goldbergu! Já... omlouvám se ... a-asi vám dlužíme vysvětlení, že?

GOLDBERG: Bylo by to poměrně na místě, slečno Maxwelllová. Co tu dělá pan Vickrey?

JODIE: No víte, my tady s Hughem spolu ... my spolu ... tak trochu chodíme.

HUGH (spíše mu ujede): C-co?

Jodie se obrátí na Hughu.

JODIE: Promiň, miláčku, ale po tom, co viděl, už asi nemá cenu mlžit, no ne?

Hugh se na Jodie dívá dost vyjeveně. Jodie se znovu obrátí k panu Goldbergovi.

JODIE: Neberte to prosím špatně, ale původně jsme si to chtěli nechat pro sebe o něco déle. Nechtěli jsme to uspěchat už jen proto, že jsme kolegové. Víme, že to není příliš zodpovědné, ale stalo se. Prostě to mezi námi začalo jiskřit a nemohli jsme si nic nalhávat.

Jodie se opět přitulí k Hughovi.

GOLDBERG: Mně do toho vlastně nic není, to je jen vaše věc. Spíš by mě zajímalo, proč jste mě tedy prosila, abych přijel a neřekla jste rovnou, že jste domluvená s panem Vickreyem, který by mě o návštěvě archívu mimo pracovní dobu měl také alespoň telefonicky obeznámit.

JODIE: Ehm, samozřejmě, ono je to složitější. To bylo tak - Hugh mi volal jako každý den, kdy jsem mu líčila, jak se věc má a že jsem si tu kvůli dopolední návštěvě u něho v archívu zapoměla ten dárek pro kamarádku a nevím, co dělat. On mi řekl, že až budu na místě, ať mu zavolám, že to vyřešíme. Věděla jsem, že se chce dnes s kamarády dívat na fotbal, tak jsem ho nechtěla rušit od zábavy a napadlo mě, že zkrátka zavolám raději vám, když bydlíte tak blízko. Jenže pak jsem zjistila, že na mě Hugh čeká uvnitř a pro samé překvapení mi nedošlo, že bych vám o tom měla dát vědět. Opravdu se velice omlouvám, nejspíš jsem vám zkazila večer.

GOLDBERG: Ale běžte. Vždyť se vlastně nic nestalo. Tak mi uteče jeden díl nějakého nekonečného seriálu, můžu žít i bez toho. Osobně bych dal taky přednost fotbalu, ale znáte to, Ruth nesmí nic uniknout.

JODIE: Ovšem a děkuji. Přesto bych se vám za to měla nějak odčinit, takže kdyby vás něco napadlo, tak ...

GOLDBERG: Nenene, jak už jsem řekl - to je v pořádku, to se stává. Mimochodem gratuluju a přeju, ať vám to vydrží.

JODIE: Děkujeme, ceníme si, že to berete takhle. Že ano, miláčku?

Jodie dá Hughovi pusu na tvář.

GOLDBERG: Už raději půjdu, jen jestli vás mohu poprosit, pane Vickreyi, abyste potom nezapomněl zabezpečit budovu, až budete odcházet.

HUGH: A-ano, pane Goldbergu.

JODIE: Dohlédnu na to, nebojte. Vid'?

GOLDBERG: Dobře, hezký zbytek večera.

JODIE: I vám.

Goldberg odejde. Jodie využije situace, vytáhne Hughovi mobil ze zadní kapsy, hodí ho na zem a rozdupe ho.

HUGH: Ty krávo! Jsi úplně pitomá?!

Hugh zvedne telefon ze země a marně zkouší, jestli náhodou nefunguje.

JODIE: Nono, co to slyším? To tě nikdo neučil slušnému chování?

HUGH: To mi zaplatíš!

JODIE: Přece bys nechtěl, aby za tebe ženská cálovala. Nemůžu za to, že si na svůj majetek nedáváš větší pozor. Ostatně kdo ví, co si mohl tady v archívu se svojí přítelkyní ještě provádět, když si speciálně proto vyřadil kamery.

HUGH: Přestaň s tou ubohostí. Nedělám si srandu!

JODIE: Prosim tě, těch pár drobných tě nezabije. Po tom tvém plánovaném počinu si ze svého podílu budeš moct koupit nověj a lepší.

HUGH: Cože? Z jakýho podílu? To má být zase nějaká tvoje povedená scénka? Co ten tvůj výstup měl vůbec znamenat? Hráblo ti?!

JODIE: Hysterko. Už jsi skončil? Laskavě se uklidni. Neměl bys mi spíš děkovat? Mohla jsem tě s gustem předhodit panu Goldbergovi rovnou a nešpinit si ruce. Měla jsem k tomu tu nejlepší příležitost.

HUGH: Nesmysl, především proto, že v tu chvíli bych tě stáhnul s sebou a ty to moc dobře víš. (krátká pauzička, kdy si promne tvář v dlaních a vypustí jakýsi pazvuk svého utrpení) Taky jsem mu mohl říct, že jsem si tu něco zapomněl, jenže než mě něco stihlo napadnout, už ses do toho naplno opřela. Musela tě napadnout zrovna taková neuvěřitelná blbost s románkem na pracovišti?

JODIE: Ty naděláš. Řekněme, že aspoň nebude panu Goldbergovi podezřelé, když teď spolu budeme trávit víc času v rámci naší neplánované spolupráce.

HUGH: Moment, moment. Já s tebou na ničem spolupracovat nehodlám. Jsme si kvit, pokud sis nevšimla. Ty si necháš to, co víš pro sebe a já taky. Bez důkazu je ti to stejně na dvě věci. Tím to hasne. Můžeme se rozejít, nashle zítra.

Hugh chce odejít.

JODIE: Počkej. Dovolila bych si mírně oponovat. Ohledně tohohle jsem si sice fifty-fifty, ale to neznamená, že na tebe nemám v zásobě jinou špínu.

HUGH: Vtipný. A tu jsi sebrala kde? Vycucala sis jí z prstu nebo ti poradily nějakou storku pipiny na manikúře?

JODIE: Nemysli si, že nevím, co jsi zač. Vzpomínáš si na takovou hezkou blondýnu? Asi metr šedesát, prsa tak trojky.

HUGH: No neříkal jsem to?

JODIE: Nevzpomínáš. Jak jsem si myslela. Jmenuje se Carol, ale hádám, že to pro tebe nebylo podstatný. Dal jsi jí slušný prachy za to, jak ti zpříjemnila večer a pak nastavila rameno, aby sis jí při cigárku postěžoval na problémy a jak si všechno hodláš vynahradiť, než si zase šel. Docela si ji nadchnul, půlku večera mluvila jen o tobě. Mám jí od tebe něco vyřídit? Co třeba nějaké přání k narozeninám? Asi by jí to potěšilo.

HUGH: Vážně? Ta šlapka? To je ta tvoje slavná kamarádka? Hah, no pověz, co ti jako nakecala.

JODIE: Například, že je pro tebe papírování ztráta času a mnohem radši máš všechny informace přehledně seřazené na monitoru.

HUGH: Tak to dnes asi každý, komu je pod padesát. Nechceš se už konečně vymáčkout?

JODIE: Pardon. Chápu, Carol říkala, že nemáš rád žádné zdržovačky.

HUGH: Nech si drby od cesty. Beztak jen blafuješ a nemáš nic, s čím bych si nemohl do dvou dnů poradit a narafičit zase proti tobě.

JODIE: Zdá se ti, že tě podceňuju?

HUGH: A ne asi?

JODIE: Kdepak. Přestože nejsem žádný počítačový mág jako ty, dovedla jsem si dohledat tvoje velké úspěchy a geniální průlomů v oblasti moderních technologií a naproti tomu jsem zjistila, že nikdo jménem Hugh Vickrey nikdy nestudoval žádný z oborů, který by byl vhodný k budoucímu vykonávání práce archiváře na tebou v životopise uváděné škole. Pro sichr jsem si předem na úřadě ověřila, jestli sis náhodou nezměnil jméno. Byli tam na mě celkem milí a s trochou přemlouvání mi ukázali i fotky v tvých dokladech, takže jsem se splést nemohla.

HUGH (ironicky): Dojemný příběh. Že ti to za to stálo.

JODIE: Člověk nikdy neví, kdy se ti takové info bude hodit. Do životopisu se totiž nepišou výmysly, jestli ti to ještě nikdy nikdo neřekl.

HUGH: Svině! Co ode mě vůbec chceš?

JODIE: Polovinu zisku z toho, na čem zrovna pracuješ, parchante.

HUGH: Zbláznila ses? Vyloučeno.

JODIE (ironicky): Prosím. Když chceš spíš vysvětlovat panu Goldbergovi, jaké jsi k svému konání měl důvody. Vážně pech. Dokonce jsem si myslela, že bych mohla nějak přiložit ruku k dílu, aby sis nestěžoval, že na tom děláš sám, ale když si přeješ být pod státním drobnohledem a bez práce, asi bych ti neměla bránit.

Ticho. Hugh si zpružele povzdechne.

HUGH: Víš vůbec do čeho se hodláš namočit? O jak velkej balík jde?

JODIE: Tak akorát, abychom si oba trochu víc užili? Hádám.

HUGH: Ještě si z toho dělej prdel, mně je to fuk.

JODIE: Jsme dohodnutý?

HUGH: Ne.

JODIE: V tom případě běž balit, jelikož si tu už ani neškrtněš.

HUGH: Na to nemáš pravomoc. Navíc zniš jako ten žalobníček, kterej všechny konstantně štvál.

JODIE: Páni, ty fakt nejsi schopnej vytáhnout ani jeden validní argument. Co dalšího mně ještě předhodiš, abys co nejvíc oddálil to nepříjemný rozhodnutí? Protože tu lepší možnost znáš, jen máš problém si připustit, žes to pěkně podělal.

HUGH: Moc si fandíš. O tom, která možnost je lepší, dost silně pochybuju.

JODIE (ironicky): Nálepka podvodníka do konce života nebo anonymní zisk stále dost velký sumy peněz? Taky bych nevěděla, jaký z těch dvou utrpení si zvolit.

HUGH: Musím tě upozornit, že jsi vynechala malý detail, že v případě druhé možnosti bych musel spolupracovat s přímo korunovanou čůzou.

JODIE: Milej zlatej, každá práce má svoje plusy a mínusy. Ber nebo nech bejt.

HUGH: No dobře, ale už žádný tvoje ulítlý výmysly. Nemůžeme si dovolit žádnéj přešlap, jasný?

JODIE: Ty seš fakt neskutečně upjatej, ale pokud je to tvé vroucí přání, zkusím ti ho vyplnit. Kdy a kde se sejdeme, abys mě do toho víc zasvětil?

HUGH: To asi nebude ...

JODIE: Třeba? To si piš, že to bude třeba. Tak?

Hugh vyjádří jakýmsi pazvukem svou nevoli.

HUGH: Seš neskutečná mrcha. Nemůžeme se dohodnout zítra?

JODIE: Dobře, ale opovaž se couvat. Jinak si to šeredně odskáčeš.

HUGH: Jo, beru na vědomí, ale ty se zas koukej krotit.

JODIE: Bez obav.

Jodie zvedne svoji zapomenutou dárkovou tašku z podlahy.

JODIE: Tak se měj, grázle.

HUGH: Nápodobně, přeju ti hnusnej večer, bestie.

Jodie mu věnuje nepřiliš potěšenou grimasu a odejde. Hugh si naštvane trhne nohou, pak si sedne na ke stolu na židli a složí hlavu do dlaní.

HUGH (žalostně zavýje): Do hajzlu! Proč?!

Jodie nakoukne do dveří.

JODIE (sladce): Proto. A miláčku, nezapomeň zakódovat budovu, až budeš odcházet.

Jodie odejde. Hugh se rezignovaně složí na stůl.

Druhé dějství: VÝSTUP 1

Jodie sedí na lavičce v parku se založenýma rukama. Přichází Hugh.

JODIE: No to je dost! Už jsem si myslela, že se milostpán neuráčí.

HUGH: Buď ráda, že jsem vůbec dorazil.

Hugh si sedne vedle ní (ale do dostatečné vzdálenosti).

HUGH: Mimochodem mohla bys říct Carol, aby tě naučila příjemnější pozdrav. Možná by ti za to pan Goldberg dal nějaké prémie a vůbec by ses tohohle pak nemusela účastnit.

JODIE: Ani kdyby mi zdvojnásobil plat. Ještě nějaký pitomý připomínky nebo můžeme začít?

HUGH: Tak co chceš vědět?

Jodie se rozhlédne kolem, aby zjistila, zda není poblíž nikdo, kdo by je mohl poslouchat.

JODIE: Všechno. Komplet do toho zasvětit. Mám pocit, že v tvém případě asi nepůjde o žádnou staromódní vloupačku.

HUGH (ironicky): Bravo, máš postřeh. Ne ruce si fakt špinit nehodlám.

Hughovi se pokračovat nechce a radši si prohlíží svoje nehty.

JODIE: Mám to z tebe páčit heverem?

HUGH: No dobře. Dostal jsem typ od spolužáka z vejšky, který zorganizoval něco podobného a měla by to být docela brnkačka, zkrátka pár formalit v systému, i když ... jsem zatím ještě nedořešil problém s centrálním ovládním.

JODIE: Což přesně znamená?

HUGH: Přesně? Co spíš zjednodušeně? Jelikož jak se tak na tebe dívám, byl by můj odborný výklad jenom ztráta času.

JODIE: Byl bys tak laskav a konečně se do toho pustil, protože kdybys to udělal rovnou, už jsi mohl být v polovině. Nebo je to snad nad tvoje síly?

HUGH: Ne. Je snad nad tvoje síly být o něco málo příjemnější než osina v prdeli?

JODIE: Mlčím a poslouchám. Tak?

HUGH: Fajn. Prostě se zdá, že státní konto jde ovládat pouze přímo z banky, jelikož se jedná o síť na úplně jiné bázi, než je běžné. Sice staré a primitivní, ale proti online útokům nenabouratelné. Stačí ti to tahle?

JODIE: Stačí. Ale pořád nevidím problém. Zabezpečení budovy ti, alespoň co vím, nedělá potíže.

HUGH: Jak se to vezme. Nemám žádné informace, jak to tam vypadá, jestli používají karty, klíče, kódy nebo otisky prstů. Teda spíš v jaké kombinaci. Zkrátka zbytečně riskantní práce navíc, se kterou jsem původně vůbec nepočítal.

JODIE: Bezva a co když si obstarání těchhle informací vezmu na starosti já?

HUGH: Pff, ty? S tvou nenápadností ala šmejdění v archívu ani omylem!

JODIE: Hej, to byla slabá chvílka, podle toho nemůžeš posuzovat.

HUGH (pobaveně): Cos tam vůbec hledala?

JODIE: To je fuk, z tohohle kápne určitě daleko víc.

HUGH (udiveně): Moment. Tobě fakt šlo o něco konkrétního?!

JODIE: No a?

HUGH: Chci to vědět.

JODIE: Říkám, nech to plavat!

HUGH: No tak. O co jde? Hledala jsi snad někoho, koho plánuješ odstřelit, že mi to nechceš říct?

JODIE: Ne, jen jednoho svého bývalého klienta, na kterýho jsem dostala tip, že má pěkně mastný špinavý příjem a dal by se slušně vyždímat. Tahle menší doživotní měsíční renta by mi za normálních okolností bodla.

HUGH: Komu ne?

JODIE: Můžeme se teda pohnout z místa? Nechci tu dřepět dýl, než je nezbytně nutný.

HUGH: Ne, nějak se nechytám, jakýho bývalého klienta?

JODIE: Zkrátka jeden slizoun, to neřeš. Přestaň odbíhat od tématu. Soustřeďme se na současný plán.

HUGH: Jenže mě to zajímá. Cos dělala za práci?

JODIE: Takovou, že vytáhnout informaci o zabezpečení banky z nějakýho maníka z ostrahy nebude problém.

HUGH: A to je, slečno tajemná?

JODIE: Prostitutka, pane vlezlý.

Hughovi spadne brada.

JODIE: No jak myslíš, že jsem se asi poznala s Carol, hm? Dělala jsem to pět let, jelikož jsem neměla na výběr, a ani na místě podřadný sekretářky nechci zkejsnout do konce života. To by bylo asi vše, takže mohli bychom se už konečně věnovat tomu, kvůli čemu jsme tady?

HUGH (mimo): Ehm, dobře.

JODIE: Mám si vzít teda na starosti tu banku?

HUGH (stále mimo): Asi ... asi jo, jestli chceš.

JODIE: No vidíš, že to jde, ... tedy pokud nebudeš žárlit.

Jodie na Hughu koketně mrkne. Hugh se konečně vzpamatuje.

HUGH: Cože? Ani omylem. Naopak. Bude mi potěšením se tě aspoň na chvíli zbavit.

JODIE: Super, tak přeci jen nemáme problém.

Hugh zpozorní a mírně se vyděsí.

HUGH: Já jeden vidím.

JODIE (ironicky): Díky, už jsem myslela, že se podobné lichotky snad ani nedočkám.

HUGH: Ne ty. Goldberg!

Jodie se otočí a taky ji přicházející Goldberg vyděsí.

JODIE: A do háje!

Jodie se přisune k Hughovi, dá si jeho ruku kolem ramen a přitulí se k němu. Přichází Goldberg.

GOLDBERG: Ále, dobré odpoledne.

JODIE a HUGH: Dobré, pane Goldbergu.

GOLDBERG: Na rande?

HUGH (usměje se): Tak nějak.

GOLDBERG: Bodejť by ne. Když je takhle krásně, byla by škoda to promrhat.

HUGH: To máte pravdu. Zrovna jsem říkal Jodie, že bychom si klidně mohli udělat piknik a v sobotu vyrazit na okružní plavbu lodí s večeří při západu slunce.

Jodie je z toho trochu mimo, přesto se snaží držet role.

JODIE: Ale miláčku, nesmíš mě tak rozmazlovat, jinak se mě už nezbavíš.

HUGH: A přesně o to mi jde, zlato.

JODIE: (k panu Goldbergovi) Slyšels jste to taky? Nebo se mi to jen zdálo?

GOLDBERG: Něco podobného jsem si říkal během toho báječného pohovoru. A nyní se potvrzuje, že pan Vickrey je formát nejen v pracovních záležitostech. Prostě gentleman každým coulem. Dokonalost sama.

HUGH (mírně v rozpacích): Dost. Takovou chválu si ani nezasloužím.

JODIE: Právě že ano. Je to nejspíš pošetilé, ale opravdu se bojím, že když ti nedám najevo, jak moc pro mě znamenáš a jak jsi báječný, zmizíš mi jednoho dne neznámo kam.

HUGH: Jodie, zlatíčko, to by mě ani nenapadlo. Jsi všechno, co jsem si kdy přál.

Hugh vezme Jodimu ruku a na hřbet ji políbí.

JODIE: Ou, myslíš to vážně?

HUGH: To si piš, jen se podívej, jak jsi nádherná. No řekněte, pane Goldbergu, viděl jste někdy krásnější dívku?

GOLDBERG: Slečna Maxwelllová je bezpochyby rozkošná, asi tak jako moje Ruth, když jsme spolu začínali chodit.

Jodie a Hugh Goldbergova slova dost vyděsí. Goldberg se zasní. Jodie se v rámci zahmání té děsivé představy brzy vrátí do role.

JODIE: Miláčku, nezajdeme ke mně na skleničku.

HUGH: Nic by mě nepotěšilo víc. Ale opravdu jen na jednu, musím být zítra do práce fit.

JODIE: Jsem si jistá, že to ty jsi vždy. Že ano, pane Goldbergu?

GOLDBERG: Ovšem. Známa to věc. Už vás nebudu déle rušit, koneckonců Ruth už na mě dozajista netrpělivě čeká.

JODIE: Pozdravujte ji.

GOLDBERG: Budu, zítra na viděnou.

HUGH: Hezký zbytek dne.

GOLDBERG: Děkuji, vám taky.

Goldberg odchází. Hugh a Jodie se za ním dívají.

JODIE (spíše ze srandy): Tak co, miláčku, půjdeme ke mně domů?

HUGH: Mhm, to bych moc rád.

Jodie zvedne obočí a dívá se lehce překvapeně na Hughu.

JODIE: Vážně?

Hugh se konečně probere, podívá se na Jodie a odstrčí ji.

HUGH: Co? Sakra, totiž ne. Ne! Jen to ne!

JODIE: Fakt? Vypadalo to, že by sis to nechal klidně líbit. A rád.

HUGH: Jen slabá chvílka. Zapomeň.

JODIE: Opravdu? Nebo se mnou snad chceš doopravdy chodit?

HUGH: To sotva. Trhni si.

JODIE: Taky tě nenávidím.

HUGH: Je to všechno? Docela bych šel.

JODIE: Taky bych ráda. Dořešíme to příště.

HUGH: Jo, měj se ... děsně.

JODIE: Doufám, že ty na tom budeš hůř.

Jodie i Hugh odcházejí, každý však na jinou stranu.

Druhé dějství: VÝSTUP 2

Hugh sedí na židli u Carol v šatně a nesměle bloudí pohledem po místnosti. Jodie vchází.

HUGH: Sakra, kde se couráš? Tos mě musela nechat čekat zrovna tady? A tááák dlouho?!

JODIE: Copak? Myslela jsem, že sem chodíš rád, parde. Nebo už se ti Carol snad nelíbí?

Jodie si sedne vedle Hughu.

HUGH: Její šatna se mi nelíbí.

JODIE: Pročpak? Vždyť je to tu útulný. A je tu soukromí – pro naši operaci ideální prostředí.

HUGH: Tvůj názor. Nemůžu se na to vrhnout, ať odsud můžu vypadnout?

JODIE: Nebo aby si tě mohla vzít Carol do parády?

HUGH: Bla bla bla. Že tobě tohle pracoviště moc chybí a těmahle řečičkama si to kompenzuješ? Přiznej barvu.

JODIE (ironicky): Strašně. Plánek v pohodě?

Hugh se na Jodie podívá nedůvěřivě.

JODIE: Co?

HUGH: To doufej, jinak tě zaškrťím.

JODIE: Pochybuj. Za ty problémy ti nestojím.

HUGH: Naneštěstí bolestný fakt, jinak bych to udělal s velkou radostí.

JODIE: Jinak bych tě s radostí předběhla. Ty tvoje oblbovací kecy, co jedeš den, co den do Goldberga, jsou něco strašného.

HUGH: Nápodobně. Stačí, když otevřeš pusku, a mám pocit, že mi uklouzne ruka a jednu ti vlepím.

JODIE: Ó, to je sladký. V opačném případě bych na tom musela ještě zapracovat.

HUGH: Jen to ne. Pak už za sebe totiž neručím.

JODIE: Dobrá. Tak co musíme ještě dořešit?

HUGH (poťouchle – jakoby to bylo jasné): Třeba na koho to hodit. Znovu otevřené téma po tom, cos mi zničila důkazy proti tobě.

JODIE: A udělala bych to mile ráda i znovu. Nějací adepti?

HUGH (už je z jejich blbých otázek dost otrávený): Pff. Můžeš hádat.

JODIE: Sakra, to mám za tebe dělat všechno já?!

HUGH: Jak všechno?

Hugh se postaví.

HUGH: Tak bacha! Tohle je můj plán, ty se jenom vežeš, čukre!

JODIE (pobaveně): Čukre? To sis právě vycucal z prstu nebo je to ubohý ponižující označení z dob tvých pubertálních let?

HUGH: Vysvětlení pro debily, znamená to – čurák k ruce. Což přesně sedne.

Jodie se postaví.

JODIE: Tak to prr! Nebejt mě, určitě z toho vycouváš nebo tě vyrazej. A to ještě v tom lepším případě.

HUGH: To sotva. Jsi jen nesnesitelně otravná brzda. Kdyby ses mi do toho nesrala, udělal bych to líp a po svém.

JODIE (ironicky): Už to úplně vidím, pane obří ego.

HUGH: Proč by ne? A hlavně bych se nemusel dělit.

JODIE: Když už to zmiňuješ – kolik to přesně hodí?

HUGH: Nech se překvapit, kolik ti dorazí.

JODIE: To určitě. Aby to nebyla jedna velká nula. Ty mě máš stále za naivní blbku, co?

HUGH: Ne, jen jsem to nepočítal a může se to od mého odhadu poměrně lišit, tak ...

JODIE: A na to ti mám skočit? Kdyby šlo o nějaký drobný, dávno jsi to zabalil. Aspoň hrubej odhad.

HUGH: Během tejdne se na to mrknu, počkej si.

JODIE: Ani mě nehne.

HUGH: Tvůj problém.

JODIE: Nedělej drahoty. Zdržuješ jen sám sebe. Nebo už nespěcháš?

HUGH: Fajn, mělo by tam být zhruba ...

Rozhlédne se nedůvěřivě kolem. Skloní se Jodie k uchu a pošeptá ji částku.

JODIE: Fíha. Tak to je ... slušný.

HUGH: Na rozdíl od tebe.

JODIE: No dovol, sprost'áku.

HUGH: Říká bývalá děvka.

JODIE: Nebud' včerejší, dosud zamindrákovanéj šprte. Z poběhllice bude zbohatlice. Která bude mít své jmění rozděleno na kolika účtech že?

HUGH: To musíš ze všeho dělat takový tyátr?

JODIE: No tak na kolika?

HUGH: Na tolika, kolik si jich zvládneš pod falešnými jmény sama založit.

JODIE: Neblbni. Jestli ty budeš sabotovat mě, budu já sabotovat tebe.

HUGH: Copak? Ještě před chvílí ses mě snažila přesvědčit, že všechno zvládneš sama a najednou to tak není? Malá holčička by chtěla pomoc od velkého silného muže?

JODIE: Sklapni.

HUGH: Chci slyšet – Hugh, prosím, postaral by ses mi o to, protože jsi v tomhle směru daleko šikovnější, vzdělanější a mnohem chytřejší, než kdy budu já.

Jodie přijde k Hughovi a začne se k němu lisat.

JODIE: Hugh, ty mizernej vyděrači, byl bys tak laskav, když už se v tom počítači budeš hrabat kvůli svému podělanému podílu a svým podělaným účtům, věnoval bys také chvilku svého snobského a bezvýznamného času těm mým? V opačném případě ti totiž zlámu obě ruce. V tom jsem zase já šikovnější, vzdělanější a chytřejší, než kdy budeš ty.

HUGH (s nádechem ironie): Hádám, že milejší žádosti se od tebe už asi nedočkám.

JODIE: Hádáš správně. No tak na kolika účtech to budu mít?

Hugh si otráveně povzdechne.

HUGH: Rozdělit bych ti to minimálně na třicet, možná i víc, a nějak nerovnoměrně, aby to nebylo podezřelý.

JODIE: Doufám, že nerovnoměrně nebude znamenat, že si uleješ větší půlku pro sebe.

HUGH: Chci se tě zbavit, jelikož mi dost drásáš nervy, proto nehodlám riskovat, že i po týhle akci mě budeš dál otravovat život víc než v nočních můrách.

JODIE: Těší mě, že to vidíme stejně. Aspoň něco. Kdy mi budeš schopný dát definitivní seznam?

Hugh se na ni podívá udiveně.

JODIE: Co zas máš? Chci to vidět komplet rozepsaný a to i u tebe, ale jestli znáš snazší variantu – sem s ní.

HUGH: Pro mě, za mě. Ať je po tvým. Při nejlepším koncem dalšího týdne.

JODIE: Šneku.

HUGH (lehce ironicky): Někteří z nás musí také pracovat.

JODIE (ironicky): Zrovna ty se v tom archívu fakt nezastavíš, když ti přinesu troje spisy denně. Nejspíš bych to měla omezit.

HUGH: To bys byla hodná.

JODIE (ironicky): Ještě něco, co tě zatěžuje v dotažení vlastního bezchybného nápadu do zdárného konce?

HUGH: Ani ne. Mám návrh – co to neoddalovat? Rychle bych se poohlédnul po někom, kdo se bude motat nešikovně kolem, a zakončíme to.

JODIE: Jen aby to nedopadlo jako posledně.

HUGH: Jak jako?

JODIE: Abys náhodou nepřivedl třetího do party, protože já se o svou půlku nedělím.

HUGH: Nehodlám si dát repete toho fatálního selhání, díky. Ale popravdě řečeno, tak si větší přírodní katastrofu, než jsi ty, nedokážu představit. Hůř už být nemůže.

JODIE (ironicky): Wow, to jsem se do tvého života zapsala tak výrazně?

Hugh se Jodie podívá do očí. Ticho. Hugh se usměje.

HUGH (trochu pobaveně, trochu zasněně): Možná i víc než rozplácly hmyz na čelním skle auta bránící mi ve výhledu na zářivý horizont, osvětlený zapadajícím slunce. Vlastně zastíňuješ všechno hezké v mém životě. Ani kafe si ráno nevypiju, aniž by mi myšlenka na tebe nezkazila náladu.

JODIE (směje se): Ty!

HUGH (taky se směje): No fakt. (trochu se uklidní a opět lehce zasní) Nesnáším tě.

Jodie odvrátí pohled.

JODIE: Ehm, co tam máš dál?

HUGH: Jak to myslíš?

JODIE: Jak asi? Co se naší akce týče – je potřeba ještě něco dořešit?

HUGH: Jo, totiž ne. Kromě falešného viníka nic zásadního, už jen technický drobnosti, to doladím po večerech. Všechny účty, přes který to odešlu, už mám vytipovaný a otestovaný, takže nemusíš nic řešit. Jen by neškodilo, kdyby se Goldberg v archivu teď moc neochomýtal.

JODIE: Rozumím. A nemám se teda poohlédnout po nějakém obětním beránkovi?

HUGH: Kdyby ses nudila, bránit ti v tom nebudu.

JODIE: Díky za svolení, asi bych bez toho neusla.

HUGH: Škoda. Ani nevíš, jak by mě těšilo ti ničit život aspoň z poloviny, jak to děláš ty mně.

JODIE: Asi se budeš muset víc snažit.

HUGH: Zdá se, že jsi perfektně imunní vůči všemu. Nemá to cenu.

JODIE: Taky fakt.

HUGH: Bohužel.

JODIE: Bezva, můžu jít? Nebo ti mám dát přednost, když tak pospícháš.

HUGH: Kdepak. Až po to tobě.

Hugh uvolní cestu ke dveřím a gestem ruky Jodie naznačí, že může jít.

JODIE: Šetři si to do práce, vlezdoprdelko.

HUGH: Jak je libo.

JODIE: Takže v pondělí?

HUGH: Doufám, že dřív ne.

Hugh a Jodie mají nakročeno k odchodu, ovšem ve dveřích se srazí s Goldbergem.

GOLDBERG: Ups. Pardon. Pardon. Špatné dveře. Nenechte se rušit.

Goldberg chce urychleně odejít. Hugh si uvědomí, že je to Goldberg, a nepotlačí velké překvapení.

JODIE: To je v pořádku, jen pojd'te dál.

HUGH: Pane Goldbergu?

Goldberg se snaží skrýt obličej jeho odkloněním a pohledem do země.

GOLDBERG: Co? (snaží se měnit hlas) Chci říct – to si mě nejspíš s někým pletete. Nikoho s tím jménem ani neznám.

Jodie to také dojde, ale moc ji to nepřekvapuje, spíše se baví.

JODIE: Ne, opravdu jen pojd'te dál. Carol tu bude za chvíli a my jsme stejně už na odchodu.

Goldberg si konečně také uvědomí s kým mluví.

GOLDBERG: Slečno Maxwelllová? Jste to vy? A pan Vickrey? Ehm ... já ... snažně vás prosím, neříkejte to mojí ženě! Jistě víte, jak je citlivá a tohle by ji zabilo! Jen máme teď trochu ... složitější období. Nic víc. Vážně.

HUGH: Pane Goldbergu, to přece ...

GOLDBERG: Nene, nic neříkejte. Nechte si to pro sebe. Na kolenou vás prosím. Udělám, co budete chtít. Jen si řekněte. Oběma vám zvednu plat.

Jodie chytne Hughu za ruku.

JODIE: Nechceme vám působit potíže. Můžete být klidný.

HUGH: Souhlasím s Jodie. Netrapte se tím. Jako by se to vůbec nestalo.

GOLDBERG: Vážně? Děkuju, děkuju. Nikdy vám to nezapomenu.

HUGH: Nemáte zač.

Jodie se ujme vedení a táhne Hughu za ruku k východu.

JODIE: Nashle. A užijte si to.

Jodie a Hugh odejdou. Goldberg je z toho stále mírně rozhozený, ale uleví se mu.

Druhé dějství: VÝSTUP 3

Hugh něco píše na notebooku. Jodie vchází svižně do archívu a nese Hughovi složky od pana Goldberga, kterými mu bouchne o stůl, až Hugh trochu nadskočí.

HUGH: Jsi normální?! Co děláš?!

JODIE (naštvaně, ale tlumeným hlasem): Co dělám já? Spíš by mě zajímalo, jestli vůbec něco děláš ty! Myslela jsem, že si to chceš fofrem odkroutit a zmizet, ale čím déle už to trvá, tím víc o tom pochybuju.

HUGH (tlumeně): Už jsem ti to říkal snad sto padesátkrát, jenže ty mě nikdy neposloucháš. Nehodlám se pustit střemhlav do něčeho, co by se mohlo vzápětí parádně podělat. Jen tím, že to chceš probírat tady, si koleduješ o průser. A v neposlední řadě - ty složky jsi mi měla přinést až zítra, ne těsně před konce pracovní doby.

JODIE: Tak si pro jednu poleži na tvém, a ne na Goldbergovým stole. (tlumeně) Radši už mi konečně dej datum, kdy to skončíme.

HUGH (tlumeně): To není tak snadný.

JODIE (tlumeně): Jak to že ne? Všechno máme, pokud vím, nachystaný. (velmi obezřetně) Jen ten člověk zbavující nás odpovědnosti nám pořád chybí, ale myslím, že to půjde v klidu i bez něj.

HUGH (tlumeně): Jo tak ty myslíš! A víš, že myslet znamená – hovno vědět? Jestli se chceš nechat zabásnout, prosím, ale tuhle práci přenech profíkům.

JODIE (tlumeně, ale důrazně): Smůla, žádný neznám. Vidím tu totiž sedět jen jednoho počůrána.

HUGH (tlumeně, ale důrazně): To odvoláš!

JODIE (tlumeně, ale důrazně): Proč jako? Vždyť je to tak. Jsi normální srab!

HUGH (tlumeně, ale důrazně): Zato přede mnou stojí naprosto nezodpovědná píča.

JODIE (tlumeně, ale důrazně): Jak se opovažuješ?!

HUGH (tlumeně, ale důrazně): Jednoduše – je to tak!

JODIE (tlumeně): Ty jeden hnusnej zmetku! Dělán, ze sebe kašpara, abych tě neustále kryla, ale teď už toho mám vážně plný zuby!

Vchází Goldberg.

JODIE (už se trochu přestává kontrolovat): Ty si snad myslíš, že mě nějak extra baví neustále na veřejnosti předstírat, jak jsi nejúžasnější muž na planetě nebo dokonce v celý galaxii? (silně ironicky) Ó, Hugh je tak dokonalý! Pojeb si! Kdybych se v tý debilní databázi jen trochu líp vyznala, pumpla bych tu zasranou banku sama!

Goldberg stojí ztuhlý na místě a zírá na Hugh a Jodie. Hugh a Jodie si všimnou, že nejsou sami, současně otočí svoje tváře na pana Goldberga a potom se podívají jeden na druhého. Tma.

Druhé dějství: VÝSTUP 4

Hugh přichází do Goldbergovy kanceláře, kde Jodie sedí na zemi a prohledává jednu krabici složek. Hugh má na sobě gumové rukavice a míří za Goldbergův stůl.

HUGH (ironicky): Spokojená? Teď už to nemůžeme odložit ani kdybychom chtěli.

JODIE (ironicky): A ty jsi spokojený? Takhle sis to představoval?

Hugh si sedne za Goldbergův stůl.

HUGH: Hodně blbej vtip. Ale stalo se. Musíme pracovat s tím, co máme, a nalijme si čistého vína, Goldberg asi nikomu moc scházet nebude.

Hugh začne pracovat na počítači, ale střídavě s tím věnuje pozornost i Jodie.

JODIE: Zapomněl jsi na jeho milovanou Ruth, ... která by ho nejspíš samou láskou vlastnoručně uškrtila, kdyby na něj prasklo to jeho povyražení.

HUGH: Tak vidíš.

JODIE: Bejvali bychom si vůbec nemuseli špinit ruce.

HUGH: Holt si je pak umejem. Ale pořádně, jasný?

JODIE: Ovšemže. Koneckonců – byla to jen nešťastná náhoda.

HUGH: Přesně tak. Oba jsme zdrceni.

JODIE: Naprosto šíleně.

Jodie se chce dát do hraného pláče.

HUGH: Brzdi. To teprve až se zjistí, že Goldberg není ten hodný pán, za kterého jsme ho měli a na dnešní noc si naplánoval automatický převod bankovního konta neznámo kam, jelikož se o tom najdou pádné důkazy v jeho počítači a přístupové karty do hlavního ovládacího centra banky se budou válet hned vedle.

Hugh ukáže na karty na stole.

JODIE: A nebudeme je ještě potřebovat?

Jodie odloží krabici stranou, zvedne se a jde směrem k Hughovi.

HUGH: Tak bez nich se asi dovnitř nedostanem, že? Pak je tam vrátím.

JODIE: Mám je vzít?

Jodie ukáže na karty a chce se pro ně natáhnout, ale Hugh jí ruku odstrčí.

HUGH: Ať tě ani nenapadne na ně sahat, aniž by sis vzala rukavice! A síťovaný z bordelu se nepočítaj.

JODIE (ušklíbne se): Sláva! Už jsem se bála, že si nerýpneš.

Jodie se vrací k listování složkami, opět si sedne na zem.

HUGH: Jo, zvláštní. Asi ztrácím formu. Ještě pár týdnů a možná bychom si začali i rozumět.

JODIE: Nestraš. Navíc, teď už to máš fuk, oba si co nevidět půjdeme po svých.

HUGH: Tak tak. Konečně se mi splní můj největší sen. Co myslíš, mám mu do toho kompu přidat i trochu té pochybné historie, prozrazující, že o něčem takovém přemýšlel už dlouho?

JODIE: Že váháš.

HUGH: Dobře. Trochu si tu posedím a ještě si s tím pohraju.

JODIE: K tomu mě už asi nepotřebuješ, co?

HUGH: Správně, klidně jdi. Večer tě vyzvednu, teda spíš nad ránem. Tak ne, že usneš.

JODIE: To po dnešním sletu událostí asi nehrozí.

Jodie se zadívá na Hugh a on zase na ní. Ticho.

HUGH: Ach jo, asi mi to pořád nějak nedochází.

JODIE: Ani mně ne.

HUGH: Jak se to vůbec mohlo takhle zamotat?

JODIE: Nevím, ale jak jsi sám říkal, zpět už jít nejde a stát na místě taky ne.

HUGH: To už bychom se rovnou mohli jít udat.

JODIE: Po tom, co všechno jsme zvládli, by to byla ta největší blbost na světě, nemyslíš?

HUGH: Jo, blbost, kterou bych si v životě neodpustil.

JODIE: Nemyslíš, že je na čase sklidit, co jsme zaseli?

HUGH: No ... líp bych to neřekl.

Třetí dějství: VÝSTUP 1

Hugh a Jodie vcházejí do hlavního ovládacího centra banky. Oba jsou kompletně v černém, mají rukavice.

HUGH: Jsme tu. Nebylo to zas tak těžký.

JODIE (ironicky): Předcházela tomu jen tuna příprav, keců a jedna vražda. Hotová brnkačka. Tak se na to vrhnem?

HUGH: My?

JODIE: No dobře – ty.

HUGH: No proto.

Hugh si protáhne ruce, sedne si za počítač a chvíli něco píše.

JODIE: Stejně bych to po pár počítačových lekcí zvládla taky.

HUGH (ironicky): Pche. To určitě.

JODIE: Sám jsi říkal, že ten místní systém je naprosto primitivní.

HUGH: To sice jo, ale včera jsem byl svědkem toho, jak si půl hodiny hledala, jak se dostaneš na domovskou stránku.

JODIE: Za to můžou ty pitomý aktualizace.

Hugh se krapet zděsí (hraně).

HUGH: O-ou.

JODIE: Co?

HUGH: Průser.

JODIE: Sakra co?

HUGH: Ty prachy už jsou dávno fuč.

JODIE: Cože?! Uhni, amatére!

Jodie odstrčí Hughu (případně i se židli) od počítače, sedne si za něj sama a očima zběsile litá po obrazovce. Hugh se začne smát.

HUGH: Už jsou dávno, tedy teď tak deset sekund, na našich účtech. Pár dní potrvá, než si je budeš moct vybrat, ale už je tobě ani mně nikdo nevezme.

JODIE: Ty hajzle! Víš vůbec, jak si mě vyděsil?!

Jodie ho praští do ramene.

HUGH: Au. Kruci ty máš celkem páru.

JODIE: Se ví. Ale mám jinej problém.

HUGH: Jakej?

JODIE: Momentálně jsem kompletně švorc a nechci tu zůstat dýl, než bude nezbytně nutný. Nepůjčil bys mi na letenku? Pak bych ti to přeposlala na účet. Klidně si vyber na jakěj chceš, když už máš z čeho.

HUGH: A víš ty co? Těch pár drobných mě nezabije.

JODIE: Díky, ale fakt ti je nemám poslat třeba na účet pana ...Maxe Wellera?

HUGH: Říkal jsem si, že tohle jméno se ti bude líbit. Ale ne, nech si je.

JODIE: No, dobrá. Děkuju. Takže jsme to zmákli?

HUGH: Už to tak vypadá.

JODIE: Znamená to, že můžeme náš falšovaný vztah definitivně ukončit?

HUGH: Možná. Pokud se mnou skutečně nechceš chodit.

JODIE: Trhni si.

HUGH: Taky tě nenávidím.

Tma.